

naš tednik

LETO XXIX — Številka 23

8. junija 1977

Cena 4.— šil. (4 din)

Poština plačana v gotovini

P. b. b.

Erscheinungsort Klagenfurt

Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Kreisky in njegove počitnice na Koroškem

Dunajski magazin „profil“ je Koroško javnost neprijetno presenčil. — Urednik tega tednika je obiskal kanclerja Kreiskega za časa njegovega dopusta v španskem turističnem centru Mallorca. Vrhovni proletarec alpske republike si namreč tam gradi bungalov in hoče tam tudi preživeti čas kot upokojeni vladni šef. „Koroška mi je vse predraga. Tega si ne morem privoščiti,“ je dejal kancler, da bi utemeljil, zakaj svojih počitnic ne preživlja več ob Vrbskem jezeru, kakor je to storil do pred kratkim. Kreiskyjeva žena Vera pa je dodala: „Na Koroškem moj mož ne najde miru, vedno zopet se nekaj zgodi.“

To je bilo za koroški turizem, predvsem pa za opozicijo preveč. Koroški turizem bo letos verjetno zaostal za 20 odstotkov za lanskoletnimi rezultati, ki prav tako niso

bili preveč razveseljivi. Medtem ko je kancler pravzaprav le potrdil — sicer nerodno, a vendar — mednarodne poglede na deželo okoli Vrbskega jezera, so prizadeti zagrali vik in krik — prav tako upravičeno. Kajti tujski promet je izredno občutljiv instrument, negativne propagande je dosti naokoli. Po tretji strani pa so te negativne kritike zopet krivi v precejšnji meri tudi tujskoprometni podjetniki na Koroškem, ker so kratkoma predragi in ne nudijo tistih storitev, ki le pomenijo mednarodni standard. Na četrti strani pa je kriv vse mizere — tudi to je bilo rečeno — zopet finančni minister socialistične vlade, ki obremenjuje pijačo s tako visokimi davki, da mednarodno gledano niso več konkurenčne in nekadaj mnogo cenjeni turist iz Zvezne republike Nemčije, ki od Avstrije pričakuje, da je po-

ceni dežela, danes le naroči prenočitev z zajtrkom in opoldne in zvečer konzumira pommes frites, kajti tudi v mnogohvaljeni ZRN si prizadevajo, da za časa dopusta ne bi izdali preveč.

Kreisky je potem omilil svojo izjavo, kajti kritizirati ga je moral — sicer milo — tudi socialistični deželni glavar, in dejal, da je s svojo izjavo mislil le na gradbene stroške bungalova ob Vrbskem jezeru. Zaenkrat ima gradbeno gospodarstvo črnega Petra.

- Avgusta je zopet celovski velesejem. Ob tej priliki govorniki radi kažejo različne bilance.
- Lani je bila nerazveseljivega razvoja v turizmu indirektno kriva manjšina, „ker ne daje miru“. Kdaj bodo koroški Slovenci tudi oficialno grešni kožel za nerazveseljiv gospodarski položaj, še ni jasno. Prvi znaki že kažejo v to smer. Nočemo biti črnogledi, toda ne moremo dovolj jasno svariti, da je treba braniti takim začetkom.
- Grešni kozel namreč nima nobene funkcije, razen da odvrča ljudi od dejanskih namenov vladajoče politike. „Da Jud is' schuld“ smo že enkrat slišali, funkcijo grešnega kozla pa tudi doživeli.

Ribičič: v Beogradu opozoriti na KHD!

„V teh dneh se bodo zbrali predstavniki vseh evropskih držav v Beogradu, da bi potrdili duha Helsinkov, in čeprav smo domačini mednarodnega srečanja, bomo morali opozoriti Evropo in svet na hajmatinstovsko fašistoidno, šovinistično protislovensko delovanje, na avstrijsko raznarodovalno politiko in teptanje državne pogodbe,“ je dejal Ribičič ob priliki 20-letnice Koroškega akademskega okteta.

„Koroška pesem, še tako nežna in čustvena, je v današnjem času tudi borbena, protestna partizanska pesem proti tistim nazadnjaškim silam, ki niso nikoli imele ne zveze ne odnosa do resnične kulture in umetnosti. Tako je kulturno delo in poslanstvo Koroškega ok-

teta obenem tudi boj za narodnostne pravice slovenskih ljudi od Celovca do Pliberka, pa od Roža do Podjune in Zilje. To je boj za priznanje koroškega naprednega in kulturnega izročila, za ustvarjanje pogojev in vzdušja, v katerem bo

tudi tisti del slovenskega naroda, ki živi, govori in poje slovensko v mejah sosednje Avstrije, užival polno enakopravnost in imel vse možnosti za svoj gospodarski in kulturni napredek,“ je dejal Mitja Ribičič.

„Ne bi hotel kaliti razpoloženja z grobo in ostro besedo, ki jo zaslužijo tiste sile mraka in zla, za katere smo mislili, da smo jih z milijonskimi žrtvami svobodoljubnega človeštva za vselej pregnali z evropske celine.“

Slovenska gimnazija in sožitje narodov

Nepozaben vtis je napravilo srečanje dijakov špitalske gimnazije in Slovenske gimnazije na udeležence skupnega koncerta dijaških zborov obeh šol zadnji potek. Pesem je dejansko pomenila vez, ki zmore odpraviti predsodke ter voditi k boljšemu spoznavanju. Kako močna je in bo ta vez, pa je odvisno od številnih okoliščin in ne samo od dobre volje prizadetih.

Ne glede na to, da organizacija takšnega koncerta in srečanja ne stane samo precej truda tako na strani profesorjev kakor tudi dijakov, ima vsa zadeva tudi drugo, denarno stran. Kajti prevoz več sto dijakinj in dijakov le stane določeno vsoto in je takim srečanjem že iz tega razloga določena precej stroga meja. Na drugi strani pa tudi šolska oblast izrecno želi

taka srečanja in zблиževanja. Slovenska gimnazija sama je navezala stike tudi že z drugimi gimnazijami, npr. iz Wolfsberga. Kot rečeno, finančni strop je zelo nizek. Za naslednje leto so organizirana srečanja predvidena zaradi tega „le“ z drugimi celovskimi gimnazijami.

Če je mir na Koroškem res vsem politikom tako drag, kot to zagotavljajo ob vsaki priliki, bi morali kljub gospodarski recesiji pripraviti določena sredstva za taka srečanja med slovensko- in nemško-govorečimi.

Svetovni nemiri in naše gospodarstvo

Živimo v času ponavljajočih se političnih napetosti, s tem pa tudi naraščajoče gospodarske negotovosti v svetu. S tem povezana znamenja postajajo zadnje tedne čedalje neugodnejša. Blago, bodisi kot surovina, polfabrikat ali finalni izdelek postaja čedalje bolj predmet političnih trenj in razprtij. Tako med industrijskimi deželami samimi kot pa med temi in deželami v razvoju.

Te dežele — tako imenovani Tretji svet — stavljajo industrializirano Ameriko in Evropo čedalje bolj pod pritisk. Pred leti — leta 1973 — so arabske dežele podražile nafto in zemeljski plin. S tem niso le spravile industrijske dežele v veliko negotovost glede cen za zagotovitev oskrbe s tema glavnima viroma čedalje bolj potrebne energije, marveč so pokazale drugim deželam v razvoju, da tudi pri svojih dobavah surovin v industrijske dežele lahko podobno ravnaajo.

Zadnja leta postajajo industrijske surovine čedalje dražje. Od rudnin, premoga preko bombaža in kavčuka do soje, ribje moke, oljaric, kave itd. itd. Toda te podražitve ne bi bile tako občutljive, če ne bi v tem sklopu imeli na drugi strani opravka z viški finalnih izdelkov industrijskih dežel, ki jih morajo prodajati na tržiščih Tretjega sveta, ker so lastna tradicionalna tržišča z njimi prenasitena.

V tej problematiki pa se poleg težav v skrbi s potrebnimi surovinami in čedalje težjih pogojev pri vnovčenju industrijskih izdelkov v gospodarskem sodelovanju Amerike in evropskih dežel z deželami Tretjega sveta uvršča kot tretja še težava uravnovešenja trgovinskih bilanc industrijskih dežel. Doslej so bile le-te navajene, da so svo-

je regrese na izvoz industrijskega blaga pokrile z dobički, ki so jih dosegle pri uvozu razmeroma cenenih surovin in polfabrikatov iz dežel v razvoju. Zadnje čase pa možnosti za tako kritje regresov na izvoz industrijskih izdelkov čedalje bolj plahnijo, ker vrednost valut evropskih dežel čedalje bolj prekaša vrednost valut dežel v razvoju. Te dežele industrijskih izdelkov po evropskih cenah enostavno niso v stanju kupiti.

Zaključek, da dežele v razvoju spričo tega kupujejo industrijske izdelke v glavnem le po deželah, ki jim le-te nudijo po najugodnejših cenah, je brez nadaljnega razumljivo. Enako je tudi razumljivo, da so med industrijskimi deželami v stanju držati obstoječa in pridobiti nova tržišča le gospodarsko notranje trdne dežele. To pa so v bistvu Amerika, Sovjetska zveza in Japonska. Dežel Evropske skupnosti v ta sklop ni mogoče soditi. Njihov vpliv v Tretjem svetu ni mogoče primerjati z onim Amerike, Sovjetske zveze in Japonske, pa tudi ne z onim Kitajske.

Celovito gledano spričo tega v Evropi ne smemo računati z očitvidnejšo pozitivno gospodarsko konjunkturo. Realnejše je pričakovanje, da bo recesija, ki jo doživljamo že tri leta, trajala še najmanj tako dolgo.

Položaj Avstrije v takih mednarodnih dimenzijah gospodarsko-političnih trenj nikakor ni zavidljiv. Naše kmetijstvo in naša industrija sta v oskrbi z energijo in industrijskimi surovinami sila odvisna od uvoza iz drugih dežel, večinoma iz dežel Tretjega sveta. Kar bi lahko sami imeli dovolj, bi bila električna energija, če bi gradnja elektrarn napredovala tako kot v zadnjih desetletjih.

Toda v tem pogledu teče širom političnih grupacij Avstrije nerazumljivo žolčna debata o vprašanju

- ali naj še naprej gradimo elektrarne,
- ali naj ponovno mobiliziramo naše rudnike in premogovnike, ki smo jih zaprli, ko smo rudo in premog lahko uvažali po nizkih cenah,
- in naposled, ali se nam izplača, da se v oskrbi prebivalstva z olji in rastlinskimi maščobami ter sadjem in zelenjavo postavimo nekoliko bolj na lastne noge?

V zvezi s temi vprašanji bodi samo ugotovljeno, da bi se ob pomanjkanju nafte in zemeljskega plina ter premoga v času samo nekaj mesecev trajajoče resnejše krize v mednarodnih konfliktnih ustavilo celotno kolesje, od kolesja traktorjev tja do kolesja transportnih vozil in tovarn. In s tem v zvezi naposled: kako bi potem izgledalo po naših gospodinjstvih, delavnicah in tovarnah, če bi elektrarne ne bile več v stanju dati zahtevanih količin električne energije?

V sklopu vseh teh vprašanj pa se vsiljuje še naslednje: kako bi bilo z oskrbo prebivalstva z živili, če bi v taki konfliktni situaciji prišlo do tega, da bi druge države za dva ali tri mesece zaprle meje za izvoz nafte, za izvoz beljakovinskih krmil, oljaric in zelenjave?

V takih okoliščinah bi se gotovo naglo spametovali vsi, ki sedaj tako trmasto nasprotujejo gradnji elektrarn in ustvarjanju večmesečnih zalog osnovnih pridelkov za zagotovitev prehrane prebivalstva. Ob konzumni razvajanosti, kakor smo ji priča, bi bilo vendar to spametovanje prepozno. Sedaj tovrstne odločitve vendar še niso prepozne.

Parlamentarce predali brošuro

Prejšnji četrtek je glavni odbor dunajskega parlamenta razpravljala o odredbah k zakonu o narodnih skupnostih: kot znano so to odredbe, s katerimi so določeni tisti kraji, ki dobijo dvojezične napise in dvojezično uradovanje ter odredbe, ki določajo način pisave slovenskih imen. — To priliki so izrabili tudi zastopniki obeh osrednjih organizacij in izročili vsem 27 članom glavnega odbora parlamenta novo, pravkar izšlo brošuro „Zakon o narodnih skupnostih — rešitev? — Stališče koroških Slovencev“. Kot smo že pisali, je to brošuro sestavil višji vladni svetnik dr. Pavel Apovnik. Obe osrednji organizaciji sta že svojčas med razpravljanjem in sklepanjem (proti-)manjšinskih zakonov informirali parlamentarce o posledicah takšne zakonodaje. V premislek in informacijo je služila tudi zadnja brošura, ki sta jo v parlamentu predala za NSKS Karel Smolle in za ZSO dr. Avguštin Brumnik.

Kancler sam je v radijskem intervjuju izjavil, da so tisti sovražniki Koroške, ki bodo sedaj ponovno skušali potrgati dvojezične napise.

Deželni glavar Wagner je dejal ob klavzuri zvezne vlade na gradu Hernstein, da bodo napise namestili postopoma, hkrati pa bodo stranke oziroma vlada informirale prebivalstvo. Kakšna bo ta informacija, že dobro vemo iz dosedanjih izkušenj; v najboljšem primeru bo informacija neinformacija, sicer pa bo manjšinsko vprašanje služilo strankam za ohranitev volilnih glasov tudi za prihodnje čase.

V nasprotju s kanclerjem je poslanec Suppan še isti dan v parlamentu delil svojim kolegom vseh strank letak, katerega vsebina se ni ravno strinjala z menda tako odprtih duhom manjšinske zakonodaje. Še zdaj je torej ta minimum marsikomu preveč in morda bi bilo za Suppana le poučljivo, če bi še enkrat poslušal kanclerjeve besede o prijateljih Koroške.

Pisane so bile tudi zadnje izjave Kreiskega: v istem intervjuju je dejal, da bi sam zagovarjal širokogrudnejšo rešitev, a je trostranski sporazum to preprečil. Če je ta zakon že „najboljši“, kakšen naj bi potem bil še širokogrudnejši od njega: bolj najboljši, še bolj najboljši in najbolj najboljši?

Skrb za grobove

Komisija zveznega izvršnega sveta (SFR Jugoslavije) za ugotavljanje stanja grobov, grobišč in spomenikov je v ponedeljek prišla na petdnevni ogled grobov in spomenikov na področje Koroške. Med drugim je oz. bo obiskala grobove okrog Celovca, Borovelj in Velikovca. Ostale grobove na Koroškem, nato pa še na Gradiščanskem in na Štajerskem, bo komisija obiskala v drugi polovici tega leta. Spričo dobrih izkušenj v že obiskanih deželah, je komisija prepričana, tako je bilo rečeno danes na pogovoru z novinarji, da bo tudi na Koroškem dobro sprejeta, da bo našla dobro vzdrževane spomenike, tiste pa, ki so bili poškodovani, pa obnovljene.

Naloga komisije v avstrijskih deželah, ki jih še ni obiskala, je tembolj odgovorna, zlasti kar zadeva identifikacijo padlih, ker gre tu za grobove in za spomenike žrtev in borcev ne le jugoslovan-skih, temveč tudi avstrijskih državljani, antifašističnih borcev, ki so skupaj z vojniki zavezniških armad dali življenje za svobodo obeh sosednjih držav, je bilo posebej poudarjeno na pogovoru.

Člani delegacije so med drugim generalpolkovnik Bosko Siljegović ter zastopniki posameznih republik. Na Koroškem jih je pozdravil namestnik deželnega glavarja, ki je označil prizadevanja za žrtev vojn kot humano občutje. Treba je storiti vse potrebno, da bi se izognili napakam preteklosti. — Jugoslovska delegacija se bo ob svojem bivanju na Koroškem tudi sestala z zastopniki obeh osrednjih organizacij.

Uradni list: manjšinske pravice v Sloveniji

Uradni list Socialistične Republike Slovenije z dne 19. maja 1977 je objavil „stališča, priporočila in sklepe o uresničevanju posebnih pravic italijanske in madžarske narodnosti in njihovih pripadnikov v SR Sloveniji“. O tej problematiki so zbori slovenske skupščine razpravljali na sejah z dne 27. aprila, osnova za razpravo pa je bilo poročilo, ki ga je pripravila Komisija za narodnosti. Besedilo obsega skoraj tri drobno tiskane strani Uradnega lista in bi prav gotovo zaslužilo, da bi ga v celoti objavili, ker bi na ta način naši bralci in sploh zamejska javnost lahko spoznali, kako sosednja Slovenija namerava urejati manjšinsko vprašanje. Žal nam prostor tega ne dopušča in se zato omejujemo na tiste točke, ki se nam zdijo najpomembnejše.

Najprej spoznamo, da varujejo narodnostni značaj, zagotavljajo položaj in uresničujejo enakopravnosti italijanske in madžarske narodnosti naslednja telesa in skupnosti: samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo italijanske in madžarske narodnosti, komisije za narodnosti pri občinskih skupščinah na narodnostno mešanem območju — Koper, Izola, Piran, Lendava, Murska Sobota — in komisija za narodnosti pri slovenski skupščini. Poleg tega deluje pri slovenski vladi urad za narodnosti.

Zelo važno vlogo pri zaščiti manjšin imajo posamezne občine, katerih statuti morajo podrobneje opredeliti in varovati posebne pravice narodnosti. V tej zvezi zbori slovenske skupščine poudarjajo,

„Ogroženi“ dr. Feldner

Formalna pot za izvajanje avstrijskega manjšinskega zakona s 1. julijem je odprta. Glavni odbor parlamenta je namreč sprejel tri izvedbene odloke, s katerimi je določil ozemlje dvojezičnosti tako v uradih in na sodiščih kakor glede topografskih napisov, hkrati pa imena slovenskih krajev, ki jih bodo označili dvojezično.

Postopek, ki je na videz trajal zelo dolgo, se je s tem strnil. Odloke je v osnutku pripravila posebna skupina vladnih izvedencev po navodilih koroških deželnih dejavnikov, nato se jih je lotila vlada in slednjič glavni odbor parlamenta, ki je opravil sklepno ceremonijo. Kot spreten režiser pa se pojavlja v vseh teh fazah s svojimi tipalkami v koroških strankah, posebno med svobodnjaki, koroški heimatdientst.

Toda boj še ni končan. Posebni odbori heimatdienstovskih aktivistov ustanavljajo odbore proti dvojezičnim napisom. Vsem koroškim gospodinjstvom so razposlali posebno številko svojega glasila Ruf der Heimat (Klic domovine), ki odločno odklanja tristrankarski sporazum o manjšinskem vprašanju.

„Ureditev uradnega jezika služi sloveniziranju,“ je zapisano na straneh heimatdienstovskega glasila. „Odloki so v nasprotju z zakonom.“ Zato se poziv, ki ga dalje najdemo v časniku, ponuja kar sam po sebi: „Pridružite se zvezi koroških brambovcev, postanite brambovci 1977.“

Tiste nacionalistične sile, ki so v neenakem boju zdecimirale slovensko narodnostno skupnost, se sedaj pred javnostjo čutijo „ogrožene“, zapostavljene v odnosu na slovensko manjšino. Vodja KHD dr. Feldner trdi: „Mi nemški Korošci nimamo privilegijev in jih tudi nočemo; nočemo tudi nič drugega kot biti enakopravni.“

Sedaj je treba samo še počakati, da bo nekdo „ogroženo nemško večino“ uradno zaščitil. Če že ne drugače, zaradi — šale ...

Srečko Panič, Večer

da morajo statuti občin v določeni obliki uveljaviti ustavna določila o zagotavljanju enakopravnosti obeh jezikov v javnem in družbenem življenju. Zagotoviti morajo dalje dvojezično poslovanje in uporabo izvirnih priimkov in imen.

Zelo podrobno so zbori slovenske skupščine razpravljali o vprašanju šolstva, pri čemer so ugotovili, da je prav šolstvo pomemben dejavnik za uresničevanje načel o enakopravnosti narodnosti. V tej zvezi so med drugim sklenili, da je treba izpopolniti mrežo vzgojno-varstvenih organizacij z italijanskim jezikom, skrbeti za kadrovske naraščaje, zagotoviti primerne učbenike in možnosti za izobraževanje pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti. Pri tem velja omeniti, da so sklenili „analizirati in sproti reševati probleme, ki nastajajo pri vpisovanju učencev v vzgojno-varstvene zavode in osnovne šole z italijanskim jezikom, zagotoviti študentom iz

vrst narodnosti v času študija primerne materialne pomoč, mentorje in prednost pri sprejemanju v študentovske domove, graditi, dograjevati in izboljševati prostorske pogoje za vzgojo in šolanje pripadnikov obeh narodnosti“.

Kar zadeva sredstva obveščevanja, je rečeno, da je „treba v najkrajšem času opraviti naloge glede ustreznih kadrov za potrebe obveščevanja pripadnikov obeh narodnosti, glede uvedbe rednih televizijskih oddaj za pripadnike madžarske narodnosti, boljšega sprejemanja oddaj Radio-televizije Koper za vso italijansko narodnost“.

Zbori slovenske skupščine so dalje sklenili zagotoviti „dosledno komuniciranje v obeh jezikih“ na narodnostno mešanih območjih v občinskih uradih, v krajevnih skupnostih in krajevnih uradih, na sodiščih vseh stopenj in v drugih pravosodnih institucijah ter v družbenopolitičnih organizacijah.

Glede toponomastike je rečeno,

Klavzura vlade: „da“ za atomske elektrarne?

Na gradu Hernstein v Nižji Avstriji je socialistična vlada imela v ponedeljek enodnevno zasedanje — klavzuro. Ogromen penzum je čakal na ministre ter deželne zapornike stranke: dopoldne vprašanje atomske elektrarne, popoldne gospodarska vprašanja, financiranje bolnišnic in drugo. Poleg tega naj bi se novi „stari“ ministri na kratko vživel v svoje nove delokroge. Vsekakor zdaleč preveč za en dan — ali pa je bil morda to le namen? Kajti če taka vladna klavzura traja le en dan, potem obravnavajo vsak problem bolj na hitro in ne zajamejo vseh aspektov vprašanja. — Tako je bilo potem tudi v resnici: vprašanje atomske elektrarne so zbranim ministrom razlagali štirje znanstveniki, ki so vsi znani kot zagovorniki jedrskih elektrarn. Z nasprotnim mnenjem se vlada sploh ni potrudila, da bi

se soočala. Tako vladni sestanek in premislek v tišini gradca Hernstein ni prinesel sicer jasne opredelitve „za“ atomski tok, toda pot je bila precej jasno začrtana v to smer in je preokret sicer možen, toda le malo verjeten.

Da Kreiskyjeve besede niso nič absolutnega, nič dokončnega, ampak predvsem nekaj relativnega, je pokazala tiskovna konferenca po zasedanju: medtem ko je kancler še pred 14 dnevi v intervjuju s „Salzburger Nachrichten“ dejal, da o trostranskem sklepu v vprašanju atomske elektrarne ne drži preveč, ker se je trostranska edinstvo v manjšinskem vprašanju pokazala kot neuporabna v praksi, je na klavzuri zopet zagovarjal trostranski sporazum glede jedrskih elektrarn. Po Kreiskyjevih — ponedeljkovih — bese-

da mora biti zagotovljena označitev narodnostnega mešanega območja z napisom enakega videza, in sicer pri označbi naselij in ulic, pri naslovih in imenih raznih organizacij in zasebnih obrtnikov, pri cestnih napisih in tablah ter na mednarodnih in drugih mejnih prehodih.

Zbori slovenske skupščine na koncu poudarjajo, da je treba zaradi pospeševanja kulturnega in jezikovnega razvoja obeh narodnosti še dalje krepiti in razvijati stike italijanske in madžarske narodnosti z njunima matičnima narodoma, predvsem na področju kulturnih izmenjav in izpopolnjevanja kadrov.

Stališča, priporočila in sklepi zborov slovenske skupščine torej podrobno obravnavajo celotno manjšinsko problematiko, kar kaže predvsem odločno voljo odgovornih dejavnikov v Sloveniji, da zagotovijo obema manjšinama to, kar je najvažnejše: obstoj in vsestranski nadaljnji razvoj.

Kratke vesti

NOVA USTAVA SOVJETSKE ZVEZE

● Sovjetska Zveza je neposredno pred beograjsko konferenco izdala osnutek nove ustave. V njem je nekaj manjših sprememb v primerjavi z dosedanjo. Največja od njih: SZ se ne nahaja več v stanju diktature proletariata, ampak da so razveljavili razredna nasprotja in etabilirali pravo demokracijo delovnih mas. — Tako stoji vsaj na papirju. Na papirju so bile osnovne svoboščine tudi že v stari Stalinski ustavi, vendar nihče ni jamčil tistim, ki so se sklicevali na ta zagotovila, da niso prišli v umobolnico ali Sibirijo. Tudi nova ustava povezuje osnovne svoboščine s posebnimi pogoji: izvajanje pravic in svoboščin ne sme ogroziti interesov družbe in države. Ta nebulozna formula pa pomeni oravilčilo za vsako sožitje človekovih pravic v Sovjetski zvezi. Če že ne kaj drugega, pa škoduje kritika ugledu Sovjetske zveze ...

WEIZMAN — NOVI IZRAELSKI OBRAMBNI MINISTER

● Obrambni minister nove izraelske vlade, ki jo bo po volilni zmagi Likudbloka vodil Begin, bo Ezer Weizman, poveljnik letalstva. Zunanji minister naj bi postal bivši obrambni minister socialistične vlade Moshe Dayan. Weizman je dejal ob 10. obletnici sinajske vojne, da je zahodni del Jordana izraelski teritorij ter da hočejo na tem področju uvesti izraelsko pravosodje, poleg tega misli zgraditi tam izraelska naselja. Pač pa je pripravljen za „mejne korekture“ na Golanu ter na Sinaiu. O „Homeland“ za Palestince ni bilo govora, kljub Carterjevemu pozivu.

TEROR PROTI ČASNIKARJEM V ITALIJI

● Na več znanih italijanskih novinarjev so zadnji teden napravili atentate. Novinarji, ki so postali žrtve bombnih atentatov ali krogel, so ali protikomunistično ali zmerno levo usmerjeni. Odgovornost za atentate je prevzela levoekstremistična organizacija „Rdeče brigade“. Verjetno so ti atentati v zvezi z vedno bližjim „zgodovinskim kompromisom“ med demokrati in ter komunisti v Italiji, potem ko DC očitno ne more več sama vladati, ker jo pretresejo vedno znova korupcijski škandali. Državo samo pa en štrajk za drugim. Italijanski tujski promet so že večkrat obsodili v časopisih na smrt, toda kljub mednarodno slabem odzivu in negativni propagandi v zvezi s stavkami in ugrabitvami ljudje še vedno radi romajo v Caorle in Jesolo.

ŠTIRJE NOVI KARDINALI

● Papež Pavel VI. je imenoval štiri nove kardinale. Medtem ko je bila to pri treh več ali manj potreba, se vrstijo o četrtem špekulacije: je papež imenoval svojega substituta Giovannija Benellija le zaradi tega za kardinala, da bi ga profiliral za svojega naslednika po želji? Kaj takega v zgodovini ne bi bilo prvič. Benelli naj bi si pridobil prakso kot nadškof v Florenzi in s tem spoznal kardinalske prakse. Papež bo letos dopolnil 75. leto in obstajajo — sicer malo verjetne — špekulacije, da bo odstopil. Bolj verjetno je, da bo razne naloge delegiral drugim škrlatnordečim prebivalcem Vatikanu. V Vatikanu je poleg tega slej ko prej navada — čeprav malo umestna — da so Italijani še vedno bili favoriti za prestolonaslednika. Že razmerje med kardinali italijanskega in neitalijanskega pokolenja Cerkev ne daje ravno vesoljnega značaja, kljub temu, da se je že precej izboljšalo. Kardinal König je bil nekaj časa celo resen kandidat za Petrovega naslednika, toda v zadnjem letu je postalo bolj tiho.

Zastopnik jugoslovanske vlade: odredbe so revizija člena 7!

Na redni tiskovni konferenci v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve v Beogradu je v četrtek predstavnik sekretariata Mirko Kalezić med drugim odgovoril tudi na vprašanje časnikarjev: Kako presojate nove uredbe avstrijske vlade o postavitvi dvojezičnih napisov in o uvedbi slovenščine kot uradnega jezika v delu Koroške? Odgovor: Znano je, da tretja točka 7. člena državne pogodbe določa, „da bo na upravnih in sodnih območjih Koroške, Gradišanske in Štajerske s slovenskim, hrvaškim

in mešanim prebivalstvom slovenski ali hrvaški jezik dovoljen kot uradni jezik poleg nemškega“, kakor tudi, „da bodo na teh območjih topografski nazivi in napisi v slovenskem ali hrvaškem jeziku, tako kot tudi v nemškem“. Potemtakem omenjene uredbe avstrijske vlade, ki nedopustno zmanjšujejo omenjeno območje, na katerem bi to moralo veljati, na eno tretjino oziroma na eno šestino, pomenijo ne samo kršitev državne pogodbe, temveč še več, nadaljnji poskus njene revizije.

Spada v vsako slovensko družino:

N A R O Č I L N I C A

Naročam izvod(a, -ov) brošure

DAS VOLKSGRUPPENGESETZ — EINE LÖSUNG?
DER STANDPUNKT DER KÄRNTNER SLOWENEN

Cena posameznega izvoda: 20.— šil. (din.)

Ime:

Naslov:

Naročilnico pošljite na naslov: dipl. inž. Franc Kattinig za Slovenski informacijski center, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec/Klagenfurt.

NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE!

Prosimo, da uporabljate nove telefonske številke!

Osrednje tajništvo Narodnega sveta 72 5 65 - 0

Krščanska kulturna zveza 72 5 65 - 24

Naš tednik, uredništvo 72 5 65 - 22

Naš tednik, uprava 72 5 65 - 25

Klub občinskih odbornikov 72 5 65 - 26

Oglašujte
v našem listu!

Warasch obtožen na podlagi dvomljivih izjav

Kakor smo že prejšnji teden poročali, je novoustanovljeni dunajski magazin „Extrablatt“ objavil zanimiv portret Waraschevega ovaduha Gottfrieda Güttlerja. V istem magazinu je objavljen dobesedni zapisnik o zaslišanju Güttlerja. Zasliševanje so posneli pri policiji na magnetofon, zasliševal pa ga je šef državne policije pri celovški varnostni direkciji oberkommissär Gerald Schmiedmaier. Iz tega zapisnika je jasno razvidno, da Güttler ni vedel poročati nič konkretnega. Kakor poroča „Extrablatt“, v pravosodnem in notranjem ministrstvu, ki sta za to pristojni, zma- jejo vedno zopet z glavo, ko študirajo ta protokol, ki so ga producirali njihovi koroški kolegi. Akoravno Güttler ni imel drugega dokaza razen svoje lastne izjave — in še ta izjava je po policijskem zapisniku nasprotovala sama sebi — so sredi noči aretirali osrednje-

ga tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev.

Da predočimo bralcem situacijo: Güttler se je javil pri policiji in pripovedoval na magnetofon, da je menda 12. novembra zvečer bil v biroju Narodnega sveta. Kakor je policiji dejal, ga je Warascheva tajnica poklicala v pisarno, ker je menda osrednji tajnik Filip Warasch hotel govoriti z njim. Kakor je pozneje dejal, mu je Warasch ob tej priliki menda dal bombo. Ko je prišel v pisarno, še ni vedel, zakaj ga kliče Warasch, je dejal pozneje ovaduh Güttler. Kljub temu je hotel Güttler imeti dokaz, da je bil v pisarni NSKS in je naprosil — še preden je menda govoril z Waraschem — tajnico Marijo Logar, naj mu da glaz z limom za lepljenje plakatov. Torej je jasno, da je šel tja z namenom, da bi igral agenta-provokaterja, piše „Extrablatt“. Ali pa je Güttler o

sebi prepričan, da je prerok, da že v naprej hoče dokaze za stvar, ki se bodo pozneje zgodile.

V naslednjem objavljamo dobesedni potek zasliševanja med Güttlerjem in oberkommissärjem Schmiedmaierjem:

Schmiedmaier: Ja, dann. Zu welchem Zweck haben Sie den Beweis ihrer Anwesenheit am 12., das Leimgas, zu welchem Zweck haben Sie dies benötigt. Für sich, für sich selbst, oder?

Güttler: Ich wollte den Leim haben.

Schmiedmaier: Ja.

Güttler: Wenn ich, das was meine Absicht war, daß ich den Beweis habe, daß ich dort war. Nur natürlich ist kein Datum nicht drauf.

Schmiedmaier: Ja gut, aber wieso haben Sie den Beweis wollen? Sie haben noch nicht gewußt, daß Sie den Sprengstoff kriegen.

Güttler: Ja gut, aber ich, daß ich bei ihm dort war, malen werde und daß ich von der Maria...

Schmiedmaier: Sie meinen schmieren, die Plakate.

Güttler: Die Plakate malen, vor allen Dingen, daß ich bei der Maria war, weil es ist ja, es ist ja in der Sache so, daß man zum Schluß irgendwie was konstruieren kann, was man nicht weiß, weil der Herr Warasch ist ja so undurchsichtig, er hat sich ja nie sehr klar ausgedrückt...

*

Schmiedmaier: Ja, ja, zu dem Transformator kommen wir dann sowieso noch. Also Versuchspregung wurde keine unternommen?

Güttler: Nein, nein.

Schmiedmaier: Und es wurde nur dann...

Güttler: ... muß finster sein.

Schmiedmaier: Klagenfurt muß finster sein und dann das weitere

halt eben. Höchstens fünf Minuten Aufenthalt?

Güttler: Jawohl. Dazu hat er noch etwas gesagt, und zwar, es werden die Urnen mittels eines chemischen Präparates...

Schmiedmaier: Die Urnen?

Güttler: Die Urnen.

Schmiedmaier: Welche Urnen?

Güttler: Die Wahlurnen vom 14...

Schmiedmaier: Aha!

Güttler: ... werden mittels eines chemischen Präparates vernichtet.

*

Schmiedmaier: So, da hätte ich noch ein paar Fragen. Welcher Transformator in Klagenfurt hätte in der Nacht auf den Wahltag gesprengt werden sollen?

Güttler: Da hat er gesagt, der Haupttransformator von Klagenfurt. Den hätte ich mir allerdings erst suchen müssen, der Haupttransformator, Klagenfurt muß finster sein.

Schmiedmaier: Ja, Haupttransformator.

Güttler: Er hat nicht gesagt, wo er ist, sondern nur der Transformator.

Schmiedmaier: Der Haupttransformator — und die Adresse, wissen Sie die Adresse?

Güttler: Von wem?

Schmiedmaier: Vom Haupttransformator?

Güttler: Nein.

Schmiedmaier: Nicht?

Güttler: Ich hätte müssen selber suchen.

Schmiedmaier: Hat er Ihnen keine Hinweise gegeben?

Güttler: Nein, nein, das hat er nicht gesagt, wo er ist.

Schmiedmaier: Und wo glauben Sie, daß Sie ihn gefunden hätten? Auf Grund welcher...

Güttler: Bei der Post oder irgendwo fragen...

Pred beograjsko konferenco: jugoslovanski zunanji minister o manjšinah

- Na seji zborov skupščine SFR
- Jugoslavije je podal podpredsednik vlade in zunanji minister
- Miloš Minić podroben ekspozé o vprašanjih, ki bodo na sporodu beograjskega sestanka
- Konference o evropski varnosti in sodelovanju. Na beograjskem sestanku bodo proučili rezultate helsinške konference: kaj se je dalo uresničiti in kaj ne.
- Minić se je v svojem govoru dotaknil tudi vprašanja manjšin in dejal:

„Širši evropski politični problem je tudi položaj narodnih manjšin. Sklepna listina vsebuje tudi konkretna stališča do tega vprašanja, za katero se že od nekdaj zelo zanimamo.“

Mi smo v naši državi kompleksno rešili vprašanje položaja narodnosti ter zagotovili vsestransko uresničevanje njihovih pravic, hkrati pa se zavzemamo za uresničevanje pravic naših narodnih manjšin v sosednjih državah.

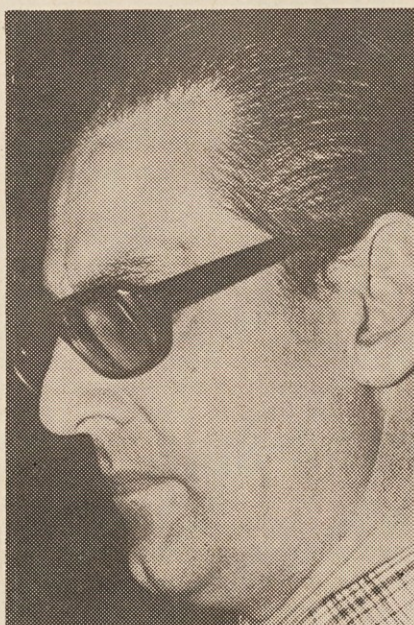
Ob tej priložnosti bi samo opozoril na naše načelno stališče do položaja narodnih manjšin, ki smo ga orisali v Ženevi ob pripravah na helsinško konferenco.

V sodobnih evropskih razmerah postaja namreč vse bolj jasno, da je spoštovanje pravic narodnih

Koroška stvarnost — v NAŠEM TEDNIKU

manjšin naraven, naločljiv, sestavni del dobrih sosedskih odnosov, sodelovanja in zblizevanja med državami in narodi ter miru in varnosti v posameznih območjih v Evropi v celoti in tudi v širših okvirih,“ je poudaril zvezni sekretar Minić in dodal: „Pričakujemo, da bo beograjski sestanek posvetil pozornost uresničevanju določil sklepne listine o narodnih manjšinah.“

To je bil mladinski dan

Folklorna skupina „Zarja“ iz Železne Kaple (zgoraj) je navdušila prav tako kot Magda Koren s popevkami. Slavnostni govornik je bil dr. Reginald Vospornik (oba v sredi). Kakor vsako leto, je bila udeležba na mladinskem dnevu velika.

Izšla 7. štev. „Skupna Koroška“

Ob priliki konstitucije 2. krškega škofijskega sveta na gradu Vernberk so v soboto predstavili tudi 7. številko dvojezične brošure „Das gemeinsame Kärnten — Skupna Koroška“. Kakor vedno sta to brošuro — ki jo tokrat zaradi obsega lahko imenujemo knjigo — pripravila oba voditelja škofijskega nemško-slovenskega koordinacijskega odbora dr. Valentin Inzko in dr. Ernst Waldstein.

„Pričujoča 7. številka zbornika ‚Gemeinsames Kärnten — Skupna Koroška‘ vsebuje referate pred škofijskim svetom 12. junija 1976, ki smo jih prikojili za objavo,“ je rečeno v predgovoru k brošuri.

Na lanskem škofijskem svetu so razpravljali pod naslovom „Praksa sožitja Nemcev in Slovencev v škofiji Krka-Celovec“. Takrat so bili govorniki dr. Olaf Colerus-Geldern, dr. Ernst Waldstein, sedaj pokojni dr. Vinko Zwitter, dr. Janez Hornböck, rektor Jože Kopeinig, župnik Richard Kogler, dr. Aripand Thurn in dr. Valentin Inzko.

Najgloblji vtis — naravnost nepozaben — je na avtorja tega članka napravil lani koreferat rektorja tinskega Doma prosvete Jožeta Kopeiniga. Torej je bilo prvo njegovo dejanje, ko je dobil knjigo v roke, da je pogledal na kazalo in odprl knjigo na 97. strani, kjer je Kopeinigo referat ponatisnjen (v obeh jezikih; ta številka je tudi prva, ki ima objavljena vsa predavanja v obeh jezikih — v celoti, ka-

kor je bilo poudarjeno). Toda: ponatisnjeno predavanje tega Kopeinigovega referata ni več bilo tisto, kar je bilo na zasedanju škofijskega sveta. Morda je oseben vtis? Slovenski prevod je bil enak. Naslednji pogled je veljal Našemu tedniku, štev. 25 z dne 16. junija 1976, kjer je bilo objavljeno poročilo o lanskem škofijskem svetu. Potem pogled na predgovor: „Pričujoča 7. številka... vsebuje referate... ki smo jih prikojili za objavo.“

Kopeinigo referat je čisto jasno prikojen. V poročilu Našega tednika stoji zapisano tudi to, kar v knigi ni ponatisnjeno.

Med drugim manjkajo v ponatisu Kopeinigovih kritičnih izjav med drugim sledeče pasaje (citiramo poročilo NT):

„... Kopeinig je nadalje bičal manjkajočo solidarnost škofije in to stanje označil kot spričevalo revščine. Nato je opozoril na morda najbolj žalostno poglavje: da ordinariat posveča vse preveč pozornosti denunciantov — ovaduhov, ki prigrasijo in zatožijo slovenske duhovnike pri ordinariatu zaradi namišljenih prestopkov pri bogoslužju. Ordinariat pa raziskuje na podlagi podatkov denunciantov, brez da bi povprašal prizadete duhovnike, če je kaj resnice na teh obtožbah...“

Zakaj je vedno zopet slabotnejši primoran, da prosjači za svoje pravice. Glede vprašanja številčnosti je dejal Kopeinig, da mora v Cer-

kvi veljati tudi kvaliteta in ne samo kvantiteta...

„Prihranite mi primerjavo s Koroško,“ je dejal Kopeinig in pripomnil, da se navzlic tem dejstvom počutijo slovenski duhovniki kot tujci v lastni škofiji...

Kopeinig je predlagal, naj bi vsi študentje teologije, ki se hočejo v svojem bodočem poklicu udeleževati kot duhovniki, med študijem obiskali tudi tečaj slovensčine, da bi tako dobili delno predstavo o značaju slovenskega jezika in slovenski kulturi. Prav tako je pohvalil tiste duhovnike-sobrate, ki so se, akoravno nemškega pokolenja, priučili slovensčine. „Povprečni inteligentni kvocient dopušča vsakomur, da se priuči še enega jezika,“ je dejal.

Tako daleč takratno poročilo NT. Zakaj torej so bile črtane nekatere od najbolj kritičnih misli Kopeinigovega referata, zakaj cenzura?

Ne moremo si predstavljati, da koordinacijski odbor ne bi prenesel Kopeinigovih besed. Kopeinigova izvajanja morda niso odgovarjala konceptu brošure? Morda niso bila dovolj „seriozna“? Nese- riozno je bilo vsekakor to, da je bil Kopeinigo referat grobo cenzuriran. Na čigavo zahtevo in čigav pritisk je ta institucija pustila za- tretti (v interesu „sožitja“?) kritično besedo o pojmu „sožitje“?

Knjiga ima 146 strani in stane 80.— šilingov. Dobite jo tudi v Mohorjevi knjigarni.

Prisrčna prireditev slovenske in nemške mladine v Celovcu

Da je zborovsko petje srčna za deva pedagoškega vodstva Slovenske gimnazije v Celovcu, je znano. To tradicijo danes nadaljuje mladi, aktivni učitelj glasbe Jožko Kovačič, ki si je nadel nalogo

spletati prijateljske vezi z nemškimi gimnazijami, to je med slovensko in nemško govorečo mladino Koroške. Prof. Jožko Kovačič je namreč na četrtkovem koncertu dejal, „da naj bi to prijetno ozrač-

liki dvorani Doma glasbe v Celovcu priredili lep skupen koncert, ki je nadvse dobro uspel. To srečanje med slovensko in nemško šolsko mladino je velikega pomena za nadaljnje dobrososedsko sožitje med mladino v deželi živečih narodnosti. To misel je v svojem govoru potrdil tudi sam poslevo-deči predsednik Deželnega šolskega sveta, ravnatelj Karl Kircher, ki je dejal, da to srečanje pomeni doprinos medsebojnega dialoga med koroško mladino obeh jezikov. Karl Kircher pa se je hkrati zahvalil tudi vsem trem učiteljem glasbe na obeh šolah: prof. Josefu Gracherju, zborovodji nižje gimnazije v Špitalu, prof. Gertraudi Samitz, zborovodkinji višje gimnazije v Špitalu, ter prof. Jožku Kovačiču, pevo-vodji mešanega mladinskega zbora Slovenske gimnazije v Celovcu, brez katerih, to je brez njihovega idealizma, tega koncerta sploh ne bi mogli prirediti.

Bogat spored je obsegal 15 točk: slišali smo recitacije učencev obeh gimnazij, nagovor, ansambel kljunastih flavt (špitalska gimnazija), zabavni ansambel Slovenske gimnazije, zbora nižje in višje gimnazije v Špitalu, nastop našega mešanega mladinskega zbora ter nastop malega učenčka špitalske gimnazije s svojo harmoniko.

Lep in mogočen je bil pogled, ko so vsi trije zbori zaključili ta prisrčno in dobro uspel koncert pod Kovačičevim vodstvom z ameriško narodno pesmijo.

Polna dvorana mladega občinstva se je izvajalcem za njihovo lepo podajanje zahvaljevala po vsaki točki z navdušenim ploskanjem.

Tako je ta mladinski koncert obeh gimnazij pokazal, da je sodelovanje med nemško in slovensko mladino izredno pozitivno odjeknilo, ter moramo koristno pobudo, ki so jo začeli lansko leto, iskreno pozdraviti. B. L.

Cisto na desni trije pevovodje šolskih zborov s šopki cvetja: prof. Gertraud Samitz, prof. Josef Gracher in prof. Jožko Kovačič (od desne na levo).

Starši, pozor!

LETOVANJE NA MORJU

Po osebni iniciativi smo poslali že nekajkrat otroke v počitnicah na morje. Poleg običajnih počitnic na morju so le-ti izpopolnjevali svoje znanje slovenščine v vsakdanjem pogovoru, ob igri s svojimi novimi prijatelji iz Slovenije. Nekateri so si prisvojili celo osnovno znanje našega jezika.

Letos organiziramo zopet letovanje za večje število šolarjev v starosti od 10 let navzgor. Znanje slovenščine ni predpogoj! Predvideni so približno dvotedenski turnusi. Cena bo med 500.— in 700.— šil. za stalne bralce „mladja“ in za socialno potrebne imamo predvidene popuste, deloma celo prosta mesta.

Podrobnosti Vam bomo pisali takoj, ko dobimo Vaše sporočilo, da se zanimate za našo akcijo. Pišite ali kličite, prosimo, čimprej!

Letovanje „kluba mladje“ na morje bo za Vašega otroka nepozabno doživetje, za njegovo slovenščino pa lepa in plodna obogatitev!

Naš naslov: A-9010 Klagenfurt/Celovec, Postfach/poštni predal 307, telefonsko pa dosežete našega odbornika v Celovcu pod številko: (0 42 22) 72 565 25 (Kattnig).
Klub mladje

PS.: Potrebujemo za našo akcijo tudi nekaj nadzornikov-tovarišev, ki bi preživeli počitnice za stonj na morju. Študentje, učitelji ipd. prosimo, oglasite se!

V nedeljo, 12. junija 1977, ob 8.25 zjutraj, bo ljubljanska televizija prenašala našo koroško oddajo, in sicer pod naslovom: „ČEZ TRI GORE: MI SMO PA V SELAH DOMA“ — 1. del barvne oddaje.

DUNAJ: Meina SCHELLANDER, likovna umetnica iz Bilčovsa, je bila izvoljena za podpredsednico priznanega društva umetnikov Secesije na Dunaju. Čestitamo!

Namesto venca na grob pokojnega Antona Stobra, pd. Kovača v Konatičah, je hranilnica in posojilnica v Podravljah darovala Društvu združenja staršev na Slovenski gimnaziji 500.— šilingov. Iskrena hvala!

je, ki vlada v dvorani, navzoča, študirajoča mladina ponesla v koroško stvarnost, ven po vsej Koroški.“ Saj je, po njegovih besedah, možno v prijaznem sožitju skupno sodelovati in skupno peti, samo treba je hoteti. „Prav to je dokazala današnja prireditev,“ je nazadnje dejal Jožko Kovačič.

Če so lani navezali stike z wolfsberško gimnazijo, je bila letos na vrsti gimnazija v Špitalu ob Dravi.

Najprej so Špitalčani gostili 11. maja naš gimnazijski mladinski zbor. Sedaj pa so pevčki iz Špitala ob Dravi vrnili obisk naši gimnaziji.

Minuli četrtek sta obe šoli v ve-

Brnca: vedno češčenje posebne vrste

Kot je uredništvo nt šele sedaj zvedelo, so imeli po veliki noči na Brnci tradicionalno vedno češčenje, ki je bilo tokrat češčenje posebne vrste.

Ob 12. uri so se zbrali po stari navadi prebivalci Brnce v farni cerkvi (vsako uro je druga vas na vrsti, da opravi obred po svojem). Brž ko je začela v prvi vrsti sedeča domačinka moliti rožni venec po stari navadi v slovenščini, je prihitela k njej od zadaj neka tuja žena in na glas zahtevala, da se naj moli v nemščini, da bodo tudi one razumele, ki so bile z njo. Na vprašanje, odkod da pridejo, je odgovorila, da so iz Beljaka in da se morajo odpeljati ob eni z vlakom spet domov. Prej pa bi rade opravile pobožnost (seveda v nemščini). Domačini so razumeli stisko, v kateri so bile Beljačanke in zapustili cerkev. Rekli so tudi ženam, da pridejo čez pol ure spet in da hočejo potem opraviti svoje molitve po stari navadi v slovenščini. Prišli so res in začeli moliti rožni venec v slovenščini; opaziti pa so morali, da so zašli Beljačankam na lim. Ostale so namreč (čeprav je vlak že stal na postaji) in na glas molile v nemščini, ko so domačini začeli moliti v slovenščini. Tako so se borili dalj časa vsak za svoj jezik, domačini za svojo staro navado (večina vrhu tega sploh ne zna moliti v nemščini), one z Beljaka pa proti tej in za izrivanje tega zadnjega uveljavljanja domačega slovenskega jezika na Brnci. Ko so domačini začeli zaradi motenja moliti glasneje, so se tudi Beljačanke stopnjevale.

O pobožnosti in vednem češčenju seveda ni bilo več govora. Ob pol dveh so končno Beljačanke stisnile domačinki, ki je začela moliti v nem-

Skupen nastop vseh treh mladinskih zborov pod vodstvom prof. Jožka Kovačiča

ščino nekaj šilingov v žep in jo povabile v gostilno na pojedino. Pomagala jim je vendar pri uvajanju nemščine v Brnci!

Zaskrbljeni se sprašujejo na Brnci, kam nas bo razvoj na Koroškem še pripeljal. Ali bomo smeli uporabljati svojo materinščino kmalu tudi pri molitvi samo še doma?

V nasprotju z javnim življenjem, iz katerega je slovenščina izrinjena

že docela, so jo smeli uporabljati do- slej vsaj še v cerkvi tisto uro med 12. in 13. na dan vednega češčenja. Izgleda, da je bila opisana akcija organizirana z namenom, da bi počasi izrinili slovenščino iz cerkva na dvojezičnem ozemlju.

Zanimivo bi bilo zvedeti, ali se podobne stvari dogajajo tudi v drugih farah. Prosimo cenjene bralce nt, da nam to sporočijo.

Kmetijska strokovna šola

Za šolsko leto 1977/78 prijavite dekleta za KMETIJSKO-STROKOVNO ŠOLO v ŠT. RUPERTU pri Velikovcu!

Z novim šolskim letom 1977/78, bodo vodile šolske sestre v ŠT. RUPERTU pri Velikovcu, dvojezično Kmetijsko-strokovno šolo s pravico javnosti.

Učni načrt bo obsegal s kmetijsko-gospodinjskega področja predmete, v katerih se bodo mogle učenke tako teoretično, kot praktično usposobiti v enem letu obiska te šole za naloge, ki se jim stavijo v kmetijstvu in gospodinjstvu v današnjem življenju.

Pogoj za sprejem je uspešno zaključena osma šolska stopnja. Učenke, ki tega pogoja ne izpolnijo, so lahko sprejete v našo šolo s sprejemnim izpitom. Termin za tak izpit bo šola pravočasno sporočila. Zavod šolskih sester v Št. Rupertu sprejema prijave za enoletno Kmetijsko-gospodinjsko šolo na sledeči naslov:

KMETIJSKO-GOSPODINJSKA ŠOLA, 9100 VÖLKERMARKT, KLOSTERSTRASSE 2.

Dekletom, ki bi želela nadalje-

vati po prvem letu šolanja še v drugem letniku Kmetijsko-strokovne šole, bo tudi ta možnost dana. V vseh vprašanih prijav, študija, bivanja v internatu itd., se obrnite na šolo pisмено ali po telefonu (števil. 0 42 32 - 796).

Šolske sestre bodo vodile Kmetijsko-strokovno šolo v smislu novega zakona za kmetijsko šolstvo, ki ga je sprejel koroški deželni zbor meseca marca tega leta. Pouk na šoli se bo vršil v obeh deželnih jezikih.

Vodstvo

KMETIJSKO-STROKOVNE ŠOLE V ŠT. RUPERTU PRI VELIKOVCU

POPRAVEK

V 21. števil. našega lista nam je tiskarski škrat hudo zagodel. V stavku „Slavje ob 20-letnici Slovenske gimnazije“, bi se moralo na 5. strani, 1. stolpec, 1. vrsta, zgoraj pravilno glasiti: ... ZORNO mladino, ki je pripravila šolsko akademijo... in ne: ...vzorno mladino, ki je pripravila... Za pomoto se vljudno opravičujemo.

PRIREDITVE

PEVSKI KONCERT

Prireditelj: SPD „EDINOST“ v Pliberku

Kraj: Pliberk, pri Schwarzlu

Čas: nedelja, 12. 6. 1977 ob 20. uri

Sodelujejo: Moški pevski zbor

„Vres“ iz Prevalj

Mešani pevski zbor „Podjuna“

iz Pliberka

Moški pevski zbor „Edinost“

iz Pliberka

VABILO

DRUŠTVO SLOVENSКИH PISATELJEV V AVSTRIJI

bo priredilo v soboto, 18. junija, od 14.—19. ure v Delavski zbornici (1. nadstropje) v Celovcu svoj običajni, vsakoletni literarni seminar. Dr. M. Kmecl in dr. J. Koruza bosta razlagala in prikazovala primere sodobne slovenske poezije in proze.

Udeleženci imajo priložnost za analizo lastnih besedil in osnutkov. Vozne stroške in večerjo bo poravnalo DSPA.

SPD „RADIŠE“ vabi na

KONCERT

harmonikarskega orkestra glasbene šole Radovljica (vodi prof. Ažman)

ter

komornega moškega zbora

„Stane Žagar“ iz Kroke

(vodi prof. Egi Gašperšič)

Koncert bo v soboto, dne 18. junija 1977 ob 20,00 uri pri Tavarju na Radišah.

Zbor in orkester bosta nastopala delno posamič, delno skupno.

SREČANJE ROŽANSKIХ PEVSKIХ ZBOROV

Prireditelj: SPD v Borovljah

Kraj: Borovlje, v veliki dvorani Mestne hiše

Čas: nedelja, 26. 6. 1977, ob 14.30

Sodelovali bodo pevski zbori iz Bilčovsa, Borovelj, Kotmare vasi, Radiš, Loč, Sel, Slovenjega Plajberka in Št. Jakoba v Rožu.

Mladinski dan

„Živim, ker sem ljubljene“, je bilo geslo letošnjega mladinskega dneva, ki je bil tokrat v Ločah ob Baškem jezeru. Kakor vsako leto, je ta osrednji praznik slovenske Katoliške mladine privabil številne udeležence iz vseh krajev dvojezičnega ozemlja, pa tudi skupina iz Spittala ob Dravi se je udeležila mladinskega dneva.

Dopoldne je bila tradicionalna ritmična maša, katero je daroval dr. Andrej Kajžnik ob sodelovanju vseh navzočih.

Opoldanski odmor, ki tradicionalno služi srečanju in boljšemu spoznavanju slovenskih mladenk in mladincev, je sv. Peter tokrat močno „zalil“ z dežjem in točo. Klobase in pivo so udeleženci deloma polmokri uživali.

Popoldanski spored so nato oblikovali ansambel Bellamies, pevki Magda Koren in Uši Kelih, folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple (posebno „Potrkani ples“ je ugajal navzočim) ter šentjakobski mešani pevski zbor. — Spored je povezoval Franc Krištof, slavnostni govornik pa je bil prof. dr. Reginald Vospersnik, ki je temo mladinskega dneva spravljal v širše dimenzije.

Kratkemu kulturnemu sporedu je sledil kratek ples, mladi slovenski kristjani so tako imeli še boljšo možnost za medsebojno spoznavanje.

LIKOVNA UMETNOST:

R. Debenjak - mojster magičnih dimenzij

V ponedeljek so v „auli slovenici“ v Celovcu odprli retrospektivno razstavo 34 del znanega slovenskega grafika prof. Rika Debenjaka.

V začetku je dr. Mirt Zwitter v imenu „Društva aula slovenica“ pozdravil maloštevilno občinstvo, posebno še prisotnega umetnika prof. Rika Debenjaka, nosilca Herderjeve nagrade za leto 1977, ki jo je umetnik prejel pred kratkim, ko je razstavljal svoje stvaritve v palači Pallfy na Dunaju. Poleg tega je dr. Mirt Zwitter pozdravil zastopnike jugoslovanskega konzulata vicekonzula Miškova, prelača Aleša Zechnerja, dvornega svetnika dr. Valentina Inzka, podpredsednika SPZ Hanzija Weissa, tajnika SPZ Andreja Kokota ter zastopnike tiska in radiotelevizije. Pozdravil pa je tudi ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani Zorana Kržišnika, ki je tudi govoril o umetniku.

Ravnatelj Zoran Kržišnik je delal med drugim, „da je Riko Debenjak oče sodobne slovenske, ja celo jugoslovanske grafike, ki je kmalu posegel na področje mednarodne grafične ustvarjalnosti. Je enkratni, sveži in čisti grafik, ki je pravo umetniško naravo pokazal šele v poznejših grafičnih listih.“

Riko Debenjak se je rodil leta

Avstrijsko-jugoslovansko društvo za Koroško bo priredilo 19. junija 1977

POSEBNO VOŽNJO

z lokomotivo na parni pogon na progi **KLAGENFURT (CELOVEC) — ŠKOFJA LOKA** in nazaj.

Odhod vlaka ob 7.30.

Za odrasle stane vožnja (tja in nazaj) 180.— šilingov. Za mladino od 6.—18. leta 90.— šilingov.

Hotel „Korotan“ Sekira/Sekirn vabi na

PLES

v soboto, 11. junija, s pričetkom ob 20. uri. Igrajo „The music men“ — Vstopnina 25.— šil. — Pristrčno vabljeni!

Od 11. junija naprej ples vsako soboto in nedeljo!

BRDO OB BAŠKEM JEZERU

V ponedeljek, 6. junija, je praznoval svojo 80-letnico Alojz Ivančič, dolgoletni mežnar na Brdu. Cestitajo mu vsi farani, čestitkam pa se pridružuje tudi uredništvo NT. Še na mnoga leta!

ČESTITAMO!

Pred kratkim sta se poročila Nužej Wieser, nastavljenec na celovškem magistratu, in Marica Hribnik, uslužbenka v knjigarni Družbe sv. Mohorja. Oba sta iz Radiš.

ČASTNA IZJAVA

V posebni številki Našega tednika, 18. maja 1977, smo napisali: „Branilec je bil odvetnik dr. Pichs, Adolf-Hitler-Platz 1: tudi on še danes aktivist Heimatdiensta, je prispeval svoje h kazenski meri za Marijo Olip.“

Dr. Hans Pichs, odvetnik v pokoj, polaga važnost na ugotovitve, da je stalno vestno izvrševal svoj poklic ter da se je vedno popolnoma in odkrito zavzemal za vsakega svojih klientov.

Če ta ugotovitev drži, uredništvo NT nima osnov, da bi v to podvomilo, zato ugotavlja, da dr. Pichs ni prispeval svoje h kazenski meri za Marijo Olip. Uredništvo

1908 v Kanalu na Soči in je torej primorski rojak. Študiral je v Beogradu na umetniški šoli in posejal tudi višji akademski tečaj, nakar je odšel za leto in nekaj več v Pariz, od koder se je vrnil le malo pred zadnjo vojno. Sedaj je redni profesor na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost. Od njegove prve razstave leta 1937 v Beogradu, ko je priredil razstavo že kot diplomat, je imel že 42 samostojnih razstav doma in v tujini. Hkrati pa je sodeloval na vseh pomembnejših razstavah jugoslovanske grafike doma in v tujini ter na številnih mednarodnih razstavah, kjer je dobil tudi že kup priznanj.

Do leta 1951 ustvarja Debenjak v tehniki jedkanice in suhe igle, porajajo se grafike malega formata. Po letu 1953 se umetnik zmerom bolj določneje usmerja k tehniki akvatinte (mešane z jedkanico ali gravuro, npr. njegove grafike s kraškimi motivi: Kraševke, Na borjaču) in po drugi plati grafike

s folklornimi motivi. V zadnjem času, v času odkrivanja vsemirja po človeku, je nastala grafika Človek in prostor, ki pa kasneje v seriji magičnih razsežnosti najdejo logično nadaljevanje umetnikovih predstav o vesolju (na razstavi je 16 grafičnih listov magične dimenzije).

Debenjakova razstava je prav gotovo pomemben kulturni dogodek, ne le za slovensko koroško prebivalstvo, pač pa za vse ljubitelje likovne umetnosti pri nas, kajti gre za razstavo enega izmed najboljših slovenskih grafikov. Znano pa je, da predstavljajo ravno slovenski grafiki zelo pomembno postavko v grafiki vse Jugoslavije, ki jo smatrajo na tem področju likovne ustvarjalnosti za nekakšno velesilo. B. L.

Razstava bo odprta do 24. junija med 13. in 19. uro.

Občni zbor SPD „Obir“ na Obirskem

V nedeljo, dne 22. maja 1977, dopoldne je Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem imelo v Kovačevi gostilni svoj drugi redni občni zbor.

Predsednikovo poročilo je zajemalo tole: pregled minulega leta, v katerem je poprečno vsak mesec bila kakšna prireditev doma; število članov je naraslo za 30 odstotkov (tako sedaj skoraj ni več domače Obirske družine, ki ne bi imela vsaj enega društvenega člana); prisotnost v javnosti (sodelovanje na demonstraciji proti preštevanju v Celovcu, aktivnost na dan preštevanja 14. novembra 1976, udeležba letošnje protestne vožnje na Dunaj itd.). Prav s temi koraki so Obirčani in Korčani pokazali veliko skupno slovensko politično zrelost. Predsednik dr. Brum-

nik je omenil tudi obiske centralnih prireditev v Celovcu in drugod, sodelovanje z SPD „Zarja“ v Železni Kapli in tesnejšo povezavo s sosednimi Selani. Nato je še čestital Valentinu Polanšku za nagrado iz Prešernovega sklada in izvolitev predsednika SPZ v Celovcu.

Tajniško poročilo je seznanilo občni zbor, s tem da je Obirski ženski oktet v minulih 12 mesecih nastopil v 27 krajih (v Ljubljani, Šentjerneju na Dolenjskem, Velenju, Dravogradu, Mežici, na Ravnah, v Gradcu, po domačih koroških krajih in celo v Franciji). Obetajoča je tudi športna dejavnost, zlasti z zgradnjo smučarske skakalnice, s tečajem za smučarske skakalce ob sodelovanju SK „Triglavl“ iz Kranja in sankiško tek-

Ferdinand Kolednik 70-letnik

Največje zasluge, da so prevedli zgodovinsko povest Josipa Jurčiča „Jurij Kozjak, slovenski janičar“ (Jurčič jo je napisal v gimnaziji kot sedmošolec — pod klopjo) v petdeset jezikov tega sveta, si je pridobil dr. Ferdinand Kolednik. Sam ga je prevedel v francoščino, italijanščino, nemščino in srbohrvaščino. Kolednikova posebna skrb in ljubezen veljata Jurčičevemu delu, saj je prevedel v nemščino še Desetega brata in Sosedovega sina. V nemščino je prevedel tudi Finžgarjev zgodovinski roman Pod svobodnim soncem ter druge njegove knjige. Zelo veliko je prevajal v francoščino, zaradi česar ga je odlikovala leta 1955 Francoska akademija.

Kolednikovo življenjsko delo ni zaobseženo samo v naštevanju nje-

govih prevodov, ki jih je posredoval zaradi svojih številnih poznanstev v mednarodnem literarnem svetu, ampak predvsem v tem, da je približal prav s prevodi „Jurija Kozjaka“ našo zgodovino in kulturo številnim narodom; med njimi takim, ki dotlej niso še ne čuli ne brali ničesar ne o slovenski zgodovini ne iz slovenskega slovstva.

Ferdinandu Koledniku, ki se je rodil v Mariboru, postal duhovnik, se podal v širni svet, bil nekaj časa profesor na montrealški univerzi in se naselil med nami koroškimi Slovenci — zdaj živi v Podgorjeh, čestitamo iskreno za njegov visoki življenjski jubilej in mu želimo, da bi še dolgo mogel zdrav in čil utirati našemu slovstvu pot v širni kulturni svet.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „EDINOST“ ŠTEBEN PRI GLOBASNICI

vabi na slavnostno

praznovanje 30-letnice obstoja

v soboto, 18. junija 1977, ob 20. uri pri Šoštarju v Globasnici.

Nastopili bodo:

Društveni moški zbor „Franc Leder-Lesičjak“, moški zbor DPD „Svoboda“ Kidričevo, tamburaški ansambel DPD „Svoboda“ Ptuj in mladinska folklorna skupina SKD Globasnica.

O zgodovini društva bo govoril dr. Marko Dumpelnik.

Po kulturnem sporedu plesna zabava z ansambлом „Fantje iz Podjune“.

Vsi prisrčno vabljeni!

mo, pri kateri smo razdelili 5 pokalov. Tudi prireditve kot pohod na Obir, pohod na 10 kilometrov ali izlet v Kranj in Škofjo Loko so beležile številno udeležbo.

Blagajniško poročilo je vsebovalo zadovoljivo ugotovitev, da člani redno plačujejo članarino.

Na splošno pa se je ugotovilo, da tajnica Marta Polanšek vodi vse zapiske v najlepšem redu in itak sproti pošilja poročila o društveni dejavnosti SPD „Obir“ obema slovenskima časopisoma v Celovcu (Slovenskemu vestniku in Našemu tedniku).

Pod točko „slučajnosti“ so si nogometaši zaželeli športnega igrišča, igralci in obiskovalci odrskih prireditev pa dvorano z odrom.

Občni zbor je soglasno sklenil pristop k Slovenski prosvetni zvezi. Nato je spregovoril Valentin Polanšek, ki je bil prisoten kot član društva ter predsednik občnega zbora. Čestital je dve leti staremu (mlademu) društvu „Obir“ k uspešnemu delu ter pristopu k SPZ v Celovcu. Istočasno pa je poudaril, da ta včlanitev pomeni obenem nadaljnje obojestransko sodelovanje s Krščansko kulturno zvezo.

Občni zbor je izvolil tale odbor SPD „Obir“: Predsednik dr. Gusti Brumnik; podpredsednik dipl. inž. Štefan Oraže; tajnica Marta Polanšek; namestnik tajnice dipl. tolm. Ludvik Karničar; blagajnika Nuži Furjan in Feliks Haderlap; pregledovalca Adolf Štern in Izidor Oraže; dodatna odbornika Toni Karničar in Bošti Božič. Izvoljena ozioroma potrjena sta bila dva zastopnika vsake sekcije (odrske, športne, literarne in glasbene).

Po občnem zboru nam je tajnik SPZ Mirko Perč še zavrtel kratki barvni film „Solzice“, po mladinski črtici Prežihovega Vranca.

GLASBENI ANSAMBEL NA VOLJO

Če kdo potrebuje kak glasbeni ansambel (npr. 5 muzikantov), naj javi na naslov: **Bokalič, Št. Jakob v Rožu. Telefon: 0 42 53 / 251. Cena: 50% manj kot drugi instrumentalni ansambli.**

Avstrijska komunistična zveza organizira v soboto, 11. 6., protestno vožnjo v Zwentendorf, kjer naj bi udeleženci protestirali proti obratovanju atomske elektrarne. Odhod bo z avtobusom ob 14. uri pred glavnim kolodvorom. Zaradi rezervacij se obrnite na telefonsko številko 71 07 23. Cena vožnje znaša 200.— šil., povratek je naslednji dan.

DOM v TINJAH

MOLITVENI SHOD

za redovniške in duhovniške poklice v ponedeljek, 13. 6. 1977, v Dolini pri Pokrčah.

S p o r e d :

Ob 19.00 rožni venec in spovedna priložnost; ob 19.30 somaševanje, pridiga: kaplan Ivan Matko, nato pete Marijine litanije.

Verniki iz vseh podjunskih župnij in celovške okolice prisrčno vabljeni!

Sobota, 18. 6. 1977

POTOVANJE PO ZILJSKI IN LESNI DOLINI IN V MARIA LUGGAU

Cena: 150.— šilingov

Sobota, 25. 6. 1977

ROMARSKO POTOVANJE K MARIJI BISTRICI IN V ZAGREB

Cena: 160.— šilingov

Sobota, 9. julija 1977

ROMANJE NA VIŠARJE za okraj Velikovec

Cena: Vožnja in vzpenjača: 150.— šilingov

Od ponedeljka, 11. 7. 1977, do sobote, 16. 7. 1977

POTOVANJE V PARIZ IN LISSEUX

kombinirano z letalom in avtobusom.

Cena: 5.280.— šilingov.

Od ponedeljka, 5. 9. 1977, do petka, 9. 9. 1977

IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE NA DUNAJ — kulturne zanimivosti

Med potjo: **SECKAU IN OBISK GRADIŠČANSKE**

Cena: 1670.— šilingov

Od srede, 12., do petka, 14. 10. 1977

ROMARSKO POTOVANJE V LIZBONO IN FATIMO

z letalom

Cena: 3980.— šilingov

HIŠA V NAJEM

Dajem v najem majhno hišico v Škofičah.

Naslov: Bokalič, Št. Jakob v Rožu. — Tel.: 0 42 53 / 251.

Selani v Nemčiji

Folklorna skupina iz Sel je obiskala za binškožne praznike slovenske delavce v Nemčiji, ki so priredili blizu Stuttgarta velik shod. Poleg Selanov, ki so zaplesali koroške, gorenjske in prekmurske plesne, so nastopili še „Fantje izpod Grmade“ (s Tržaškega, vodi Ivo Kralj) ter kulturna društva slovenskih zdomcev. Izmed nemških gostov velja omeniti predstavnike tovarne Mercedes-Benz, ter zastopnike političnih in verskih organizacij.

Na binškožnem srečanju v Nemčiji: Folklorna skupina iz Sel na Koroškem

Lev Detela:

Telovska praznična misel

Telovo, praznik svetega rešnje- ga telesa, je praznik o čudežnih Kristusovih skrivnostih, o transcendentnih krščanskih globinah in višinah.

Telovo predstavlja vrh krščanskega evharističnega češčenja, je tako rekoč rojstni dan keliha in tudi dan Jagnjetov, spomin na usodni dogodek, ko se nam je božje Jagnje Jezus Kristus pri zadnji večerji darovalo v božjo jed in pijačo.

Enega vrhov je krščansko evharistično češčenje doseglo v 13. stoletju, ko se je sveti Julijani, redovnici iz Lütticha, prikazal mesec s črno progjo. V drugi prikazni pa ji je bilo razodeto, da pomeni črna

proga prazno zarezo v krogu praznikov cerkvenega leta in naj se potruži, da se ustanovi poseben praznik v čast presvetega Telesa Gospodovega. V svojem prizadevanju je holandska redovnica tudi uspela.

Sveti Tomaž Akvinski je sestavil svetemu Rešnjemu Telesu prelepo pesem SLEDNICO, tako imenovano sekvenco, ki se poje tudi pri telovskem obhodu.

Telovo so začeli kmalu praznovati s procesijo. Prva telovska procesija je bila leta 1264 v Kölnu. Kmalu se je razširila tudi po drugih krajih in deželah, nazadnje, leta 1429, tudi v Rimu.

Telovski praznik se je med pre-

prostim ljudstvom zelo priljubil, nastale so številne telovske pesmi in prisrčne pobožnosti, pri katerih so v procesiji čez zeleneča polja in skozi pomladanske gozdove nosili znamenja najsvetejših krščanskih skrivnosti, križ in svete podo- be.

Že v 14. stoletju so pri priproš- njih obhodih postavljali štiri po- stajne oltarje, pri katerih so pre- brali začetke vseh štirih evangeli-jev. Tako je telovska procesija pridobila primeren okvir in postajala vedno bolj slavnostna in veličast- na.

Zanimive so bile posebne telov- ske duhovne igre, na katerih so nastopali tudi apostoli in preroki. Te igre so koreninile v sporočilu o skrivnostni moči Gospodovega Telesa. Na nemškogovorečem prostoru so imenitne igre uprizar- jali v Salzburgu, a tudi v Münchnu, kjer so v telovski procesiji vo- dili svetega Jurija z zmajem, na

vozu pa vozili tudi grozljiv „Pe- kel“, poln hudičev. V Španiji je Calderon napisal kar 95 telovskih iger s tako imenovanimi plesočimi vitezi in ogromnimi postavami, po- dobami iz religioznega življenja, ki jih je Calderon imenoval GI- GANTES Y CAVECUDER. Te orja- ške osebe so predstavljale sveto- pisemske očake, a tudi apostole in druge Jezusove privržence. Ker so nekateri prizori bili prav divji in grobi, se je Cerkev tudi proti njim borila in jih postopoma odpravila. Vendar telovske igre vsaj delno še vedno uprizarjajo.

Na Slovenskem je bilo seveda proslavljanje telovske procesije povezano z različnimi lepimi obi- čaji, na primer s postavljanjem pomladanskih mlajev, saj je telovo res praznik visoke pomladi, praz- nik toplote, sonca in cvetja in praznik vere v tople skrivnosti bož- jega razodetja.

VA POMOČ. Ko jim je moški z ba- som to razodel, jih ni prizadelo in so kot recitatorji odgovarjali, da jim je popolnoma vseeno. Mnogo bolj pomembno zanje je, da se je pripetila prometna nesreča in da so sami videli ponesrečenca.

Gotovo bi bili udeleženci tega naključnega zbora dosledno vztra- jali na peronu, ko se ne bi bil ne- nadoma pojavil železniški kontrolor Stalko. Vrag si ga vedi, odkod se je vzel, bil je tu, pred njimi, v vsej svoji naravni velikosti in bilo ga je še celo nekoliko več. To je bilo menda docela umestno, kajti prišel ni privatno, ampak službe- no, kar je tudi takoj dokazal. Us- njeno mapo je predejal iz desno v levo roko, čeprav se ni moglo reči z vso zanesljivostjo, da je bila ma- pa usnjena, namreč, oba gornja robova sta kazala lepenko, v ka- teri pa, kot je znano povsod po svetu, ni kdo ve koliko usnja.

Železniški kontrolor Stalko jim ni pričel govoriti o izvoru svoje mape, s prosto desnico pa je za- mahnil s tako močjo, da je gro- zila nevarnost, da mu odleti na bližnji kiosk ZA VAS, ki mu je vrh strehe pravkar osvojil prvi golob, za njim pa še drugi. To nista bila goloba pismonoši, kajti tisto, kar sta spustila iz sebe na kiosk ZA VAS, ni bilo niti malo podobno po- pisanemu in zapečatenemu pismu in še vlažno je bilo povrh.

„Če ste iz našega mesta, ste že morali videti več takih golobov, kot sta tale dva pred vami,“ je re- kel železniški kontrolor Stalko. S svojim nagovorom je zvalil zbran- im ljudem smeh na obraze, a pre- naglo so se razveselili, zakaj že je priletelo iz njega nekakšno voja- ško povelje: „Odstranite se! Tukaj ovirate promet! Direktor Steblič doživlja bolečino, vi pa se nad tem naslajate. Premislite, kar sem vam povedal. Prepričan sem, da mi bo- ste pritrtili brez oklevanja. Niti ne zahtevam tega. K vam nisem pri- šel, da se pogovarjamo. Prišel sem zato, da me ubogate in se izgubi- te. Zato vam dopovedujem tudi z roko.“

Nagovorjenim je šlo sporočilo do srca in že so se jeli pomikati proti izhodu. Na prizorišču so ostali le še sekretar Vrabič, re- klamna tehnika Izidor in Vinko ter pet postreščkov: Ozebek, Ferdi, Volumen, Jagnje in Klobasa, že- lezniškemu kontrolorju Stalku pa se je mudilo med tire.

Direktorja Stebliča niso odpe- ljali v bolnišnico, ker ni prišel ponj (Nadaljevanje na 7. strani)

Slovenski književniki v ugankah

1. Slovcem dal je prvi ABECEDNIK in v knjigah tiskal naš domači glas. Papistom maral biti ni prisklednik, zato okušal je pregnanstva mraz.

2. Na svetlo spravil prve je NOVICE, da Zadovoljni Kranjec bi jih bral, a kuharije je učil Kranjice, ILIRIJI posvetil je pozdrav.

3. Pel o ljubezni je in bolečini, z ZDRAVICO nam naprej pokazal pot, prelep je VENEC spletel domovini. Iz Vrbe luč bo večno grela rod.

4. Kaj ni o NAJDIHOJCI pesem znana? Je pisal, bil je borec, kritik, mož, ki zmogel moč MARTINA JE KRPANA. Na pot mu čas nasul je malo rož.

5. Dolenjec bil je, urednik, pisatelj in JURIJ KOZJAK je njegov junak. DESETI BRAT nam je že star prijatelj, kot DOMEN nam SOSEDOV SIN je drag.

6. Z Globokega se dvignil je resnoben in boj za STARO PRAVDO je slavil.

MI VSTAJAMO! je klical v čas tesnoben. V Baladah nam poet ostane živ.

7. V ENAJSTO ŠOLO je najraje hodil, NA KLANCU stal pisatelj je dom. Kot HLAPEC JERNEJ je do kraja vodil veliki boj z lažjo, krivico, zlom.

8. Iz gnezda štirih je vzletel visoko in CICIBANU očka je postal, prešerno vriskal je ČEZ PLAN široko, POET SVOJ DOLG je v krutih dneh poznal.

9. Nad Dravo SAMORASTNIK se rodil je, ki v knjigah slikal je ljudi in čas, zvesto za novo pravdo se boril je. S SOLZICAMI je vzel slovo od nas.

10. Ni pisal pesmi le obtožujočih študent z uporno dvignjeno glavo, vzel puško je in bombo v dneh prevročih in BELE VODE pordečil s krvjo.

Fran Roš

REŠITEV: 1. Primož Trubar, 2. Valentin Vodnik, 3. France Prešeren, 4. Fran Levstik, 5. Josip Jurčič, 6. Anton Aškerc, 7. Ivan Cankar, 8. Oton Zupančič, 9. Prežihov Voranc, 10. Karel Destovnik-Kajuh.

Janez Švajncer:

Nesreča direktorja Stebliča

Reklamna tehnika Vinko in Izidor in sekretar Vrabič so tudi v tej težki uri preskušnje ostali združeni s svojim dragim direktorjem Stebličem. Spremljali so ga tiho, kakor da so na njegovem pogrebu in tudi lepo so se razvrstili po dva in dva. Ker pa so bili samo trije, se- kretar Vrabič ni imel svojega para, kajti prijatelja sta si bila Vinko in Izidor. Tudi ta vrzel je bila kmalu odpravljena. K sekretarju Vrabiču je pristopil eden izmed petih postreščkov, Ozebek, preostalih štirim pa je bilo to v veliko uteho, jim vsaj ni bilo treba iskati dodatnega spremljevalca. Pridružili so se še ljudje, ki so se poprej strnili krog okoli direktorja Stebliča, in sprevod je bil imeniten in v skladu s pieteto.

Sprevod se je pomikal počasi in tisti na repu so nekoliko zaostali, ker je mednje zapeljal voziček na motorni pogon. Voznik v sivo modri delovni halji, Mrha, se je vedel dokaj prostaško. Namesto da bi počakal in povprašal, kaj se dogaja pred njim in še naprej, ni storil tega, marveč je oddirjal z vozičkom po peronu. Strnjeno vrsto spremljevalcev je pretrgal še na dveh mestih. To je najbolj vznemirilo sekretarja Vrabiča. Požugal je s pestmi in vzkliknil: „Dragi človek, ali nimate nič usmiljenja z našim direktorjem Stebličem? Ranjen je in morali bi vedeti, da potrebuje

popolno tišino, vi pa brnite s tem smrdljivčkom in nam kvarite zrak.“

Vinko je dregnil prijatelja Izidorja in hotel po vsej sili zvedeti, kaj se je bilo primerilo direktorju Stebliču. Izidor je odgovoril kakor izza hriba:

„Nič ne vem.“

Zaradi te besedne skoposti Vinko ni temeljito načel tega vprašanja, marveč se je zazrl v sekretarja Vrabiča in mu zanosno pritrtil:

„Tako je! Tako je! Naš dragi direktor Steblič potrebuje popoln mir in najboljšo zdravniško nego. Ljudje, umaknite se, da vas bo manj. Tu je zelo nevarno. Če bo šlo tako naprej, se pripravite na romanje v onostranstvo, saj lahko še koga od vas povozijo avto.“

Vinkovo sporočilo je spremenilo tok dogodka. Nekdo je vzkliknil: „Direktorja Stebliča je povozil avto!“

Krik ni ostal osamljen, dobil je mnogo novih privržencev, ki so ponavljali besede govornikov pred njimi in dodali še kaj svojega, da so bili izvorni. Tako je postalo vsem jasno, da se je zgodila v mestu huda prometna nesreča in da so oni zato tukaj, da nesebično pomagajo ponesrečencu.

V tem vpitju in strogi pripravljenosti na nevarnost sploh niso opazili, da je direktor Steblič medtem že odšel v sobo pod napisom PR-

ti pravim! Staraš se že; pa ne zameri! Meni se ravno tako godi. Gospodarja bo treba pri vas, novega, mladega.“

„Molči vendar,“ ga miri zopet žena. „Oh, Neža, lepo te prosim, nikar ga ne poslušaj; saj ne vé, kaj govori. Vinjen je že.“

„Kaj, vinjen! Nič vinjen,“ vpije Ožbe. „Jurij, ti pij, da boš enkrat gori gospodar. Ti moraš biti mladi Pečar in nobeden drug.“

Rozalko je bilo hudo sram, ko je preveseli Ožbe tako govoril, tudi mati se je le prisiljeno smejala, in obe sta se odpravljali domov. Štefana je bila pa pijača še bolj prevzela ko Ožbeta. Glavo si je podpiral na mizi; kaj pa se govori, tega ni natanko razumel; nekoliko se mu je sanjalo, da Ožbe ne govori prav.

„Ho, ho,“ je zagodrnjal in glava mu je omahnila. „Gospodar pri Pečarju, ho, jaz, pri Pečarju pa Rozalka, gospodar, ho!“

„Ti seveda!“ kriči Ožbe. „Kaj boš ti! Boga zahvali, da si še na svetu, pa tiho bodi!“ In Štefan je bil res tiho, ker jim je bil zaspal. Z veliko težavo so ga spravili pokonci, in Jurij ga je peljal potem spet domov. Drugi dan pa je ležal Štefan, zdelan od vina in od poboja, in hudo mu je bilo.

Pečarka pa je povedala svojemu možu, kaj je govoril Ožbe, in kar nič ni bilo Matiju všeč. „Ožbe je norec, kdar je pijan,“ je dejal. „To ni vse vkup nič. Fant je dober, to je res; pa kdor je dober hlapec, ni vselej dober gospodar. Kdor nima nič, ne bo znal nikoli denarja varovati in prav obračati. Bogve kakih ljudi je; kakor bi se jih sramoval, tako se vede. Pri Štefanu ostanemo! Ne mudi se pa še nič; naj le čaka, jaz še nisem tako star.“

DR. FRAN DETELA:

22

Mala življenje

POVEST

Ko je bil razkazal vse znamenitosti, je peljal goste v svojo nizko hišico, kjer je bila ženica že pognila mizo in jo obložila z jedili in pijačo. Vina in mesa je bil dobil od farne vasi, vse drugo pa je bil domač pridelek. Do poz- nega mraka so se veselili med seboj. Ožbe je zopet pri- povedoval dogodke svojih mladih let, kako je pastiroval in kravaril doli v graščini, kako hud je bil gospod, tako da se ga je vse balo; a njega je imel rad, ker je bil pogu- men fant. Mladi gospod je pa študiral nekje daleč in je prišel malokdaj domov. Kadar je bil pa doma, je hodil okrog ves bel, vso obleko je imel belo kakor kak Hrvat. Ožbeta je pa to jezilo. Kaj bi se kdo pačil, če ni treba! Graščinskega bika pa še bolj; kar sivo je gledal in pihal je, če je pogledal beli gospodič v hlev. „Jaz sem bil pa tiho,“ pravi Ožbe, „pa na priložnost čakal. Pa vzame en- krat mladi gospod puško in odide po cesti kakor na lov. V belih hlačah na lov! No, pa saj ni hodil v hosto; v vasi je bilo neko dekletce, drobna reč; pa so rekli, da tja lazi. Jaz pa ne vem, ali je bilo res ali ne; zato nič ne rečem. Proti vasi je šel, in jaz sem bil ravno v hlevu. Ti nerodnost,

ti! Takrat se mi pa bik odtrga. Kakor živ vrab dere žival za gospodom. Gospod pa vrže puško iz rok in beži kakor tristo zajcev. Gospa zagleda fanta, ki je tekel po polju, in začne kričati na žive in mrtve; jaz sem pa tudi vpil kakor hribovska kola: „Jožek, vaha! jožek, vaha!“ in dirjal po bregu. Žival je bila gospoda že do Dolinščice prignala; kar nič se ni mladič tam pomišljal, ampak v vodo se je zagnal, naš jožek pa za njim. Na oni strani je bilo nekaj dreves, za tiste je gospod skočil, da sem jaz odgnal sit- neža. Bele obleke pa ni nič več nosil, in kakšna je tudi bila! Jaz sem se pa smejal na tihem.“

„Navihani ste bili, oče, navihani, ko ste bili mladi,“ pravi zvesti poslušavec Jurij. Štefan se je pa zmeraj po malem hudoval nad dolinskimi fanti in pravil, kako je dva mesaril in davil. Anice ni bilo zraven, Rozalka pa, ki je bila prišla z materjo, je bila vesela in se je smejala na ves glas zdaj Ožbetu, zdaj Štefanu.

Ljudje, ki malokdaj vina poskusijo, se hitro omamijo, kadar ga pijó. Kolikor dlje je sedel za mizo Štefan, toliko hrabrejši je postajal. Kričal je in metati se je hotel z Juri- jem, ki ga je komaj miril. Toliko gostobesednejši je bil pa tudi Ožbe; čim dalje hitreje mu je tekel jezik, in zdaj mu je to prišlo na misel, zdaj to.

„Še eno kupico, Jurij,“ je vpil. „Še eno! Nič ne poma- ga, ti moraš! Ti si moj fant, pa ubogaj in pij! Tak fant, he! In Rozalka, še ti pij! Kaj se držiš kakor pepelnica sreda; pa takega fanta imaš pri sebi!“

„Ali boš vendar tiho!“ svari ženica Meta zgovornega moža.

„Ti bodi tiho, Metka, ti! Jaz vem, kaj govorim. Kaj, mati Pečarjeva, ki imaš tako hčer? Poslušaj ti mene, kaj

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 12. junija: 15.50 Buster Keaton — voda nima nobenega hloda; kapitan zastarelega parnika upa s pomočjo svojega sina obvladati težak položaj — 17.00 Pan Tau: Pan tau in lov na žabo — 17.30 Viking Viki: Oče Halvar ima mumps; risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev: Srečanje vedno mladih ljudi — 18.30 Začasno brez naslova; režija: Helmut Voitl — 19.00 Avstrija v sliki v nedeljo: Salzburški studio — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Oblomova ljubezen: film Manfreda Bielerja. Po romanu „Oblomov“ I. A. Gončarova — 21.55 Šport — 22.05 Nočni izbor: Mala nočna muzika — 22.25 Poročila.

PONEDELJEK, 13. junija: 9.00 Za cibane: Z odprtimi očmi — 9.30 Zgodbe o matematiki: Deset znakov si osvohi Evropo — Leonardo iz Pize — 10.00 Angleščina (TV v šoli) — 10.30 Nevestin oče; zabavna šaloigra — 17.30 Za cibane — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski raji: Plezalni umetniki v velegorju — 18.25 ORF danes — 18.30 MI, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport v ponedeljek — 20.40 Pojoči teniški igralec Lance Lumsden (10. nadaljevanje in konec) — 20.55 Nastop v Manhattnu: V lastni zadevi — 21.40 Poročila in šport.

TOREK, 14. junija: 9.00 Za cibane:

Gozdne živali — 9.30 ABC o fiziki — 10.00 Oksidacija in redukcija (TV v šoli) — 10.30—11.40 Buster Keaton — voda nima nobenega hloda; kapitan zastarelega parnika upa s pomočjo svojega sina obvladati težak položaj — 17.30 Za cibane (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pavel in Virginija (7) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Tveganje; z Evo Marijo Lavantovo — 21.10 Panorama; oddaja Walterja Piseckerja in Teddyja Podgorskega — 22.10 Hiša na lepem kraju: V ponosni žalosti (prva oddaja 13. junija 1977, TV 2) — 22.55 Poročila in šport.

SREDA, 15. junija: 9.00 Živordeči avtobus; zgodbe o gledanju — 9.30 Kmetijstvo danes; prostorsko načrtovanje — 10.00 Salzkammergut (TV v šoli); od 5. šolskega leta dalje — 10.30—12.00 Grof Bobby, strah Divjega zapada; parodija Divjega zapada — Peter Alexander, Gunther Philipp itd. — 17.00 Vremenska hišica; predstava lutkovnega odra — 17.25 Živordeči avtobus (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Risanke z Adelheido — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Umetniška skupina Sanghaj; pesalci, zbor in orkester iz Ljudske republike Kitajske — 20.50 Vaš najljubši spored... predstavijo se: Peter Weck in direktor Državne opere prof. dr. Egon Seefehlner — 21.55 Poročila in šport.

ČETRTEK, 16. junija: 9.00 Za cibane: Drevje in rastline — 9.30 Kaj

lahko postanem? Izdelovalec športnega orodja — 10.00 Viri zgodovine (ponovitev): Teurnia; od 8. šolskega leta — 10.30—11.55 Vlačuga in norec; komedija polna čustev o simpatičnem, domiselnem poljedelcu v Parizu — 17.30 Za cibane — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kuhinja v televiziji; vodi Ernst Faseth — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Avla, Hermana Kanta — 21.40 Emmingerjevi (5) — 22.05 Poročila in šport.

PETEK, 17. junija: 9.00 Za cibane — 9.30 Človek muzikant — 10.00 Obiščemo razstavo (TV v šoli): 7000 let iranske umetnosti; od 7. šolskega leta dalje — 10.30 Klub seniorjev — 11.00—12.35 Nepotpežljivo srce — portret pomembne mlade ženske — mlade socialne pomočnice v Los Angelesu, ki popolnoma razdaia dušo in telo svojemu poklicu — 17.30 Za cibane — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Zwickerbach & Co.: Sovražnik Prusov — 18.25 ORF danes — 18.30 MI; družinska oddaja — 18.50 Oddaja kmetijskih zbornic — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Onednina linija: Žena ob krmilu; Izabela se odloči peljati se v Buenos Aires... — 21.00 Predsodek; dokumentacija dr. Jörga A. Eggensa — 21.50 Šport — 21.55 Derek Flint pošlje svoje truplo — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 18. junija: 15.35 „Ponovno snidenje“: Tako konča ljubezen; žalostna ljubezenska zgodba nadvodine Marije-Luize; Paula Wessely, Willi Forst, Gustav Gründgens, Franz Herterich, Roze Stradner itd. — 16.45 Pojoči teniški igralec Lance Lumsden (10. in zadnja oddaja, prva oddaja 13. 6. 1977, TV 1) — 17.00 ABC o športu; z dr. Dieterjem Seefranzem — 17.30 Heidi; zgodba deklice, po istoimenskem romanu Johanne Spyrijeve: Novi družinski član — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.50 Heinz Conrads v soboto zvečer — 18.55 Prijetni dom — 19.00 Avstrija v sliki z aktualnostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.55 Šport — 20.15 Veliki televizijski koncert s Petrom Frankfeldom; direktni prenos zapadnonemške televizije — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Zelene oči ponoči; nevarna spletko proti bogati in bolni teti — 23.45 Poročila.

2. SPORED

NEDELJA, 12. junija: 17.00 Spotoma — 17.45 Service-box — 18.00 Popscope; prerez skozi mednarodno pop-glasbo — 18.30 Varnostni pas in čelade; poletje brez nevarnosti 1977; dokumentacija, 1. nagrada na berlinskem festivalu prometnih filmov — 19.00 Punta Cana; podvodni šport ob obali Dominikanske republike — 19.30 Pošast; film v angleščini z nemškimi podnaslovi — 20.00 Knjižni sejem — 20.15

Praznik narcis v Bad Ausseeju — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 13. junija: 17.30 ABC o fiziki: Valovanje — 18.00 Angleščina — 18.25 ORF danes — 18.30 Zima pri Eskimih; dokumentacija v dveh delih o življenju Eskimov — 19.30 Oksidacija in redukcija (TV v šoli, od 10. šolskega leta dalje) — 20.00 Hiša na lepem kraju: V ponosni žalosti — 20.55 Vstop prost; kulturni magazin — 21.40 Čas v sliki 2 in kultura — 22.10 Volilo naciji; najnovejši film znane snovi po drami Terenca Rattigana.

TOREK, 14. junija: 17.30 Kmetijstvo danes: Prostorsko načrtovanje I — 18.00 Angleščina za tiste, ki že nekaj znajo (TV v šoli) — 18.25 ORF danes — 18.30 Aktualno znanje — 19.30 Salzkammergut (ponovitev) — TV v šoli; od 5. šolskega leta dalje — 20.00 Vlačuga in norec; komedija polna čustev, o simpatičnem, domiselnem poljedelcu v Parizu — 21.30 Čas v sliki 2 in kultura — 22.05 Klub 2.

SREDA, 15. junija: 15.30 Kaj lahko postanem? Izdelovalec športnega orodja — 18.00 Tečaj francoščine; vodi prof. Georges Creux in Ulli Petek — 18.25 ORF danes — 18.30 Štajerska: portret znane stavbe — 18.55 Serija o podvodnem svetu Rona in Vala Taylorja; v angleškem jeziku — 19.30 Viri zgodovine (TV v šoli) Teurnia; od 8. šolskega leta dalje — 20.00 Teleobjektiv s Clausom Gattererjem — 20.50 Foxtrott; zakonca menita, da sta srečno poročena. Gre namreč za zakonsko dvojico starejše generacije... — 22.00 Čas v sliki 2 in kultura — 22.35 Kung Fu: Caine in vojaki; v zapuščenem kraju najde Caine več ustreljenih vojakov in težko ranjenega civilista, ki mu je dal uro, da bi jo po njegovi smrti predal njegovi ženi.

ČETRTEK, 16. junija: 17.30 Človek muzikant — 18.00 Tečaj ruskega jezika za začetnike — poučuje dipl. tolmačica Lisa Schüller — 18.25 ORF danes — 18.30 Vstop prost — 19.30 Obiščemo razstavo: 7000 let iranske umetnosti (TV v šoli; od 7. šolskega leta dalje) — 20.00 Nepotpežljivo srce; portret pomembne mlade ženske — mlade socialne pomočnice v Los Angelesu, ki popolnoma razdaia dušo in srce svojemu poklicu — 21.40 Čas v sliki 2 in kultura — 22.15 Klub 2.

PETEK, 17. junija: 17.30 Zgodbe o matematiki (ponovitev): Računanje za

vsakega (Adam Riese). 1942: Kolumb išče Indijo in odkrije Ameriko. Hkrati pa je to rojstvo Adama Rieseja, ki je bil tudi pisatelj prvih nemških računic — 18.00 Nemščina — tečaj za prakso — 18.25 ORF danes — 18.30 Križna vožnja v Egejskem morju; film kaže vtise na križni vožnji z ladjo „Jason“ po Egejskem morju — 19.30 Tečaj francoskega jezika (TV v šoli; od 12. šolskega leta dalje) — 20.00 Stanovati kot raziskovalni cilj — 21.00 Trailer: Namigi za prijatelje filma — Helmut Dimko — 21.50 Čas v sliki 2 in kultura — 22.15 Chaparral: Pojutrišnjem bo umrl Blue Boy. Blue Boya so ujeli Apači.

SOBOTA, 18. junija: 16.00—18.00 Mednarodno prvenstvo v plavanju; prenos iz dunajske mestne hale — turnir narodov — 18.00 Orientacija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Werther — zgodbe zelo znane knjige — 19.50 Galerija — 20.15 Puške gospe Carrarjeve; družinska usoda v španski državljanski vojni; enodejanka Berta Brechta. To Brechtovo delo je spontana zahteva za boj proti fašizmu — 21.45 Fatty Live.

Nesreča direktorja . . .

(Nadaljevanje s 6. strani)

rešilni avto in ker ni bilo nevarnosti, da mu iz praske izteče kri. V sobi pod napisom PRVA POMOC mu je dežurni bolničar razkužil odrgnino na desni nogi, pregledal je pa ni, ker ni imel povečevalnega stekla. Sicer je pa to storil že domnevni zdravnik Prhljaj, ki je to tudi bil in je stopil v sobo takoj za pomoči potrebnim.

Bolničar je zelo počasi razkužil rano in prav tako počasi jo je tudi obvezal. Ne ve se, zakaj mu je šlo na smeh, saj je imel pred sabo ranjenca. Če že ne z veliko rano, z načeto kožo pa, a lahko bi bilo še hujše.

P. S.: V letošnjem letu bo izšel pri založbi Obzorja v Mariboru Švajncerjev roman „Direktor Steblič in drugi“, iz katerega objavljamo gornji odlomek.

RUTAR CENTER MÖBEL+ELEKTRO

Soba za goste tridelna (omara z dvojnimi vrati, postelja in nočna omarica)

S 2790.-

Darujte za tiskovni sklad!

„A s Štefanom se Rozalka nič kaj ne razume,“ pravi mati.

„Kaj to! To se s časom vse poravnava. Zakoni, ki se preveč zaželejavajo, mnogokrat niso dosti prida.“

„Kaj pa, če bi vendar na onega mislila?“

„O, seveda! Prepametna je in on tudi premoder. Časih je celo osorna proti njemu, da sem jo že pokaral.“

„Naj Bog obrne, da bo prav!“ je sklenila mati in opazovala od zdaj natančneje mlada človeka; a nič posebnega ni mogla opaziti.

Štefan pa je ležal doma bolan, in Jurij ga je obiskal takoj drugi večer.

„Saj meni ni nič,“ je dejal bolnik. „Zdrav sem kakor riba, a me ne pustite iz postelje. Jutri pa že pridem gor.“

„Počakaj še malo, da boš trdnjši,“ mu je prigovarjal Jurij.

„O, kaj se menim! Tako ti povem, Jurij, pa ne da bi se bahal, klečé si upam vreči tistega zabavljivega Dolinca; samo da bi se s hrptom kam naslonil.“

„Enkrat mu bova že pokazala. Le potolaži se!“

„Ali mu bova? Tako je prav. Če sva midva vkup, koga se pa bojiva? Kaj?“

„Kaj bi se bala!“

„Ha, saprmušči! Naj je pride, kdor hoče: midva sva dva. Veš, Jurij, jaz imam tebe rad.“

„Jaz pa tebe tudi.“

„Boš videl, kako bova lepo gospodarila na Strmi peči. Saj mislim, da bom kmalu gori, morebiti še letos. Ob nedeljah pojdeva pa včasih v Dolino gledat z Rozalko. Malo mora človek piti, da je bolj hud. Potlej bova pa videla, če

se naju bo kdo lotil. Prav lepo bo, boš videl, če se ne priženiš pred kam. Kaj?“

„Ni še sile. Zato je še čas.“

„Zdaj mi pa še povej, kako sem prišel snoči domov!“

„I, lepo. Jaz sem te spremil.“

„In nisem nič nerodnega govoril, Jurij? Kaj? Da bi bil zabavljal ali kakor si bodi?“

„Nič. Kaj bi zabavljali!“

„Veš, malo sem bil vinjen, pa ne zelo; samo toliko, da sem bil dobre volje, pa nič več. Oh, kakšen je bil pa Ožbe! Kakor slama; kaj? Tako trdega ga še nisem videl? Nič več se ne spominjam. Nad teboj je prav kričal. Pa se nista sprla?“

„O ne!“

„Pa Rozalko je imel v misli. To še vem. Kaj je pa dejal, pa ne vem. Tako čudno se mi je potlej sanjalo,“ pravi Štefan in drgne glavo z roko, „prav čudno! Veš, Jurij, kakor bi ti hotel gospodariti gori na Strmi peči.“

„Jaz? Kaj ti hodi na misel! Meni se kaj takega še ne sanja ne.“

„Ha, ha, saj je res neumno. Jaz sem že skoraj ženin, in Rozalka se menda nalašč nekoliko protivi. Ali nisem dobro izbral, Jurij?“

Bolje bi ne bil mogel.“

„Res je to. Jaz tudi tako mislim in rad jo imam, in kar nič hudo ji ne bo pri meni.“

Drugi dan je prišel Štefan spet v vas, bolj bled ko navadno, in Rozalka je bila posebno vljudna proti njemu. Zato je bil tudi Štefan vesel in je mnogo govoril. Rozalka mu je pomagala; a kadar je začel govoriti o ženitvi, in to mu je vedno in vedno prihajalo na jezik, je njej zastajala

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h*

PODJERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

beseda ali je pa skušala govor drugam obrniti. Štefan pa ni odjenjal. „He, mati!“ je dejal. „Kdaj napravimo svatovščino, kdaj?“

„Kadar hočeta,“ se smeje mati.

„No, Rozalka, govori!“ priganja Štefan.

„O, jaz se še nisem nič naveličala dekliskega stanu.“

„A jaz sem se že. — Oh oče, pogledite, kako je sitna!“

„Pa je res,“ pravi ta. — „Toda, Štefan, uživaj še nekaj časa fantovski stan! Potlej ti bo še hodil na misel, ko pridejo skrbi in delo, in pomisli, da mati bolje kuha nego žena. Pozdravi se tudi še malo; bolehen se mi vidiš.“

„O, seveda! Kar recite, da bo kmalu poroka, pa boste videli, kako bom potlej zdrav!“ Tako je govoril venomer Štefan, kadar je prišel čas. Tolažili so ga z obljubami; le Rozalka mu ni nič obetala, zato je bil Štefan tudi po pravicah hud.

„Povej vsaj kak čas, naj bo že kadar hoče!“ jo je silil; a nič ni hotela reči in nič povedati; le to je dejala, da čakaj. Slabe volje je bil Štefan. „Meniš, da si samo ti na svetu?“ se je hudoval.

„O, vem, da ne!“

„Pa se tako držiš kakor oné, kakor star kolovrat!“

„Tvoje primere so kakor iz svetega pisma,“ se je smejala Rozalka.

„Kaj ni res? Ti misliš, da sem nate navezan in da nobene druge ne poznam. He, Rozalka, če bi jaz hotel —“

„A tako, Štefan?“ se zavzame poredna Rozalka. „Pri drugih tudi oglariš? Glejte, glejte! Dobro, da vem. Zdaj se moraš pa vendar spokoriti!“

„Rozalka, bodi pametna in poslušaj me!“

(Dalje prihodnjici)

„Nesebična pomoč“ Južne Tirolske in Avstrije

9. junija t. l. so položili temeljni kamen za novo osnovno šolo v Ukvah. Kot „nesebično pomoč“ je prevzela Južna Tirolska tretjino gradbenih stroškov, dve tretjini pa bo prispevala avstrijska vlada na Dunaju.

Ob tej priložnosti objavljamo govor Salvatora VENOSIJA na 2. kongresu Slovenske skupnosti, ki je bil letos pozimi v Števerjanu pri Trstu. (Salvatore Venosi poučuje v izvenšolskem času v Ukvah in Žabnicah slovenščino, je profesor v nabrežinski srednji šoli Igo Gruden in preživi svoj prosti čas v svoji 200 let stari rojstni hiši v Žabnicah.)

v žabniški cerkvi. Težave so bile tudi, ko nas je prvič obiskalo Stalno slovensko gledališče iz Trsta. Vse, kar je slovenskega, se skuša v kali zatreti in onemogočiti kakršnokoli dejavnost in to v obliki ustrahovanja. Vendar so se časi spremenili in naše ljudstvo se vsak dan bolj zaveda svoje identitete, vztrajno bo zahtevalo svoje pravice.

Najnovejši pritisk, ki se skuša izvajati na Slovence v Kanalski dolini je ta, da je bil ukovski župnik Mario Gariup ponovno prijavljen so-

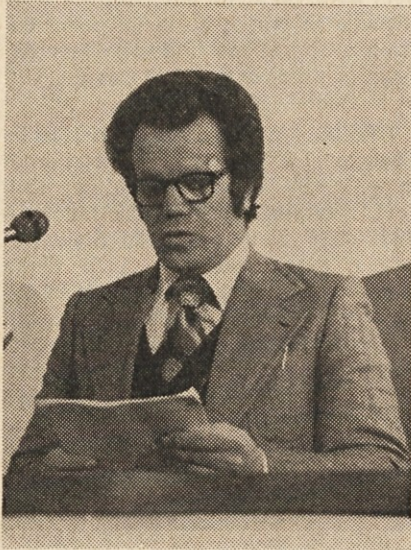
horju; v Gorici proti Gradniku in v Vidmu proti Predanu se pridružuje sodni postopek proti župniku Gariupu v Tolmeču. Seveda so v ozadju vedno iste sile, katerim smo in bomo ostali trn v peti in ki bi nas rade prisilile k molku. Te sile naj se zavedajo, da ne bomo klonili in da bomo svoje začrtano delo nadaljevali.

Jasno naj bo tudi predsedniku S. V. P. (Južnotirolska ljudska stranka) g. Atzu, da je v Ukvah materin jezik slovenski in ne nemški kot ga južnotirolski časopisi predstavljajo. V Ukvah bodo gradili novo osnovno šolo in to je hvalevredno dejanje, če je mišljeno kot pomoč potresencem. Če sem pa jaz iz nemških časopisov prav razumel, gradijo šolo predvsem zato, da se bo v njej lahko poučeval „materin jezik“ torej nemški. — Slovenščina tu ni omenjena. Ali se bo potujčevanje tudi s te strani nadaljevalo?

Zato pozivam vse stranke ustavnega loka, vsa prosvetna društva, delegacije in udeležence tega kongresa, da najostreje obsodijo tako početje in da izrazijo župniku Gariupu svojo solidarnost.

P. S.:

Cenjene bralce opozarjamo na obširno poročilo o mednarodnem odmevu na borbo za slovenski jezik v Kanalski dolini v „nt“ 12 z dne 24. 3. 1977. Poročali smo, da je na obravnavi v Tolmeču prišlo do spravne med ukovskim župnikom Gariupom in učiteljico Broccaiolijevo. Učiteljica je prostovoljno umaknila tožbo.

Salvatore Venosi govori na 2. kongresu Slovenske skupnosti

dišču zaradi dozdevnega obrekovanja. Tudi pri nas se izvaja pritisk na vse one, ki niso istega mnenja, kot vladajoči razred. Procesom v Trstu proti Dolharju in Samu Pa-

Priznanje slovenskega jezika v Italiji

Tržaški pokrajinski svet je sprejel predlog, s katerim bo v pokrajinskem svetu dovoljena raba slovenskega jezika. Za izglasovanje tega ukrepa so se že večkrat zavzele komunistična in socialistična stranka in Slovenska skupnost, in sicer ne samo v pokrajinskem svetu, temveč tudi pri razpravah v tržaškem občinskem svetu; v spomin imamo nastop dr. Dolharja. Temu nasprotno se je krščanska demokracija, ki je imela z glasovi drugih strank, ki so jo podpirale, večino v pokrajinskem svetu, dosledno upirala priznanju slovenskega jezika, češ da v tem pogledu ni pristojen pokrajinski svet, temveč rimski parlament.

S tem glediščem, ki ga je obrazložil načelnik krščanske demokratične skupine, je hotela prodreti krščanska demokratična stranka tudi pri zadnjem glasovanju, vendar je za svoj predlog zbrala samo 13 glasov — 10 krščansko-demokratiških, enega republikanskega ter dva neofašistična, pravzaprav italijanskega socialnega gibanja in nacionalne desnice (destra nazionale). Predstavnik liberalne in socialne demokratične stranke sta se glasovanja vzdržala.

Tako je predlog krščanske demokracije za odložitve propadel, medtem ko je prodrli predlog pokrajinskega odbora za uvedbo slovenskega jezika z glasovi komunistične in socialistične stranke, Slovenske skupnosti in independentističnega gibanja; krščanski demokrati, socialni demokrati in liberalci so se glasovanja vzdržali, medtem ko sta predstavnik neofašistov in republikancev glasovala proti.

V smislu tega predloga bo svetovalec v pokrajinskem odboru dovoljeno govoriti v slovenskem jeziku. Svetovalec Slovenske skupnosti Brežigar je dokaj obširno utemeljil zahtevo Slovencev, da se pravilnik za pokrajinski svet spremeni v smislu, da bo omogočena raba slovenskega jezika.

Pri tem se je govornik skliceval

na zaključke manjšinske konference, na odredbe zavezniške vojaške uprave, ki je pravico do rabe slovenskega jezika uvedla v štirih okoliških občinah, ki so sestavni del pokrajine. To vprašanje je prišlo do izraza med parlamentarno razpravo o ratifikaciji osimskega sporazuma in med zadnjimi sodnimi obravnavami, ki so se zaključile z oprostivjo Gradnika in Dolharja

Ob priliki športnega srečanja v Celovcu med slovensko in ravensko gimnazijo: Tek fantov na 1000 m. Na levi strani sta naša dva tekača: Justin in Hanzej Dragašnik.

Furlani so se zahvalili Bilčovsu

Minulo nedeljo, 29. maja 1977, so Bilčovsani doživeli izredno srečanje. Okoli 250 prebivalcev občine Artegna-Fagagna iz Furlanije je obiskalo Bilčovs, da bi se zahvalili Bilčovsanom za gmotno pomoč v znesku 40.000.— šilingov, ki jo je bilčovska občina nudila omenjeni furlanski občini za žrtve in poškodbe strahotnega potresa, ki je bil 6. maja 1976.

Obisk je organiziralo društvo La Pro Loco di Fagagna. Ob 11. uri so gostje iz Furlanije ob godbi na pihala „Compleso bandistico di Fagagna“ slovesno vkorakali na sejmišče. Bilčovski župan Ogris je

pozdravil goste nemško, slovensko in italijansko. Nato sta zapela gostom v pozdrav nemški mešani zbor in moški zbor SPD „Bilka“, ki jim je izrazil dobrodošlico s Prešernovo Zdravico. Župan Fagagne in predsednik društva La Pro Loco di Fagagna sta se v prisrčnih besedah zahvalila Bilčovsanom za denarno pomoč in izrazila željo, da bi navezane stike gojili še vnaprej. Za pozdrav gostov se je zbralo precejšnje število občanov.

Popoldne so gostje iz Furlanije vabili v Miklavževo dvorano na pevsko in godbeno prireditev. Zbor „Coral Feague“ je odlično podal vrsto furlanskih in italijanskih pesmi. Zapeli so tudi nemško pesem. Bilčovsani so ob tej priložnosti poklonili izvirno pesem v furlanščini „Ludmannsdorf mandl“, ki jo je uglasbil pevovodja Don O. Rosso. Godba je navdušila poslušalce z nekaj znanimi in manj znanimi melodijami. V celoti so gostje pri obiskovalcih te prireditve zapustili zelo dober vtis.

Na žalost je nastal videz, da je občinski odbor predstavil furlanski gostom bolj nemški Ludmannsdorf kot Bilčovs. Posebno je to prišlo do izraza na popoldanski prireditvi, kjer slovenske besede uradno ni bilo več slišati. Predstavnik SPD „Bilka“ niso dobili možnosti, da bi goste pozdravili tudi v imenu slovenskega društva, ki letos praznuje že 65. obletnico obstoja. Prav gotovo bi gosti iz Furlanije, ki so se prišli zahvaliti vsem, zapeli tudi slovensko pesem, če bi poznali pravo sliko Bilčovsa. —što-

Šola v Doberdolu poimenovana po Prežihovem Vorancu

V Doberdolu so imeli pred kratkim velik praznik. Domačo slovensko osnovno šolo so poimenovali po slovenskem pisatelju Lovru Kuharju-Prežihovem Vorancu. Za poimenovanje so se že pred leti odločili, po pogovorih s starši, učitelji, ki poučujejo na doberdolski šoli, zatem sta sklep potrdili, kot je predvideno po zakonu, tudi domača občinska uprava in goriška šolska oblast. Potreben pa je bil tudi pristanek prosvetnega ministrstva iz Rima in ker je bilo zadostno vsem tem birokratskim formalnostim, je bilo moč sedaj tudi šolo dejansko poimenovati.

Na prostornem šolskem dvorišču, kjer je bila prireditev, se niso zbrali le šolski otroci z učiteljstvom in s svojimi starši ter z ostalim domačim prebivalstvom. Prišli so tudi številni učitelji, ki so v povojnem času poučevali na tej šoli v Doberdolu. Prišel je tudi zadnji učitelj na slovenski osnovni šoli v Doberdolu v letu 1922, Peter Lenardič. Prišli sta pisateljevi hčerki Vida in Mojca, pisateljevi prijatelji iz Raven na Koroškem, zastopniki šol, ki so širom Slovenije poimenovane po Prežihovem Vorancu, t. j. iz Raven na Koroškem, Srednje Bistrice, Ljubljane in Maribora ter iz Doline pri Trstu. Prišli so tudi predstavniki občine Dolina, občine Ravne na Koroškem,

ter s predajo aktov procesa proti profesorju S. Pahorju ustavnemu sodišču. Govornik je opozoril tudi na ozračje prijateljstva in sodelovanja ob odprti meji; osimski sporazum je nastal iz volje, da tudi Italija in Jugoslavija uveljavita hel-sinško listino. Z osimskim sporazumom se bosta sosednji državi predstavili na bližnji beograjski konferenci.

Svečanost se je pričela s pozdravnim govorom domačega župana Andreja Jarca, ki je poudaril važnost šole v našem manjšinskem življenju.

Osrednji govor je imel član koordinacijskega odbora za poimenovanje šole prof. Karlo Černič. Prikazal je razloge, ki so privedli Doberdolge do tega, da so temu našemu pisatelju posvetili svojo šolo. Prežihov Voranc je napisal najboljše slovenski roman o prvi svetovni vojni in mu dal naslov „Doberdob“ ter opisal kako so se morali na tem koščku slovenske zemlje slovenski fantje boriti, ne zase, marveč za tujega gospodarja. Govornik je opisal tako literarno Prežihovo delo kot njegovo družbeno-politično angažiranost, saj je bil vseskozi v prvi vrsti tisti, ki so si prizadevali za boljše življenje slovenskega delovnega človeka.

Za njim je pozdravil tudi Peter Lenardič, ki je bil zadnji učitelj na slovenski osnovni šoli v Doberdolu, ko so jo leta 1922 ukinili, še pred prihodom fašizma na oblast v Italiji. Spregovoril je tudi Prežihov osebni prijatelj Ivan Kokalj, zatem sta sledila še kratka pozdrava predsednika krajevne skupnosti Prvačina Franka Furlana, rav-

nateljice zbora delavcev na šoli „Prežihovega Voranca“ v Ljubljani prof. Andreje Radekovič, zastopnika občine Ravne na Koroškem, ki sta doberdolski šoli darovala krajinsko sliko Raven in večje število slovenskih knjig.

Med govori je bilo na vrsti tudi odkritje doprsnega Prežihovega kipa, delo kiparja Andreja Kanška. Prežihov kip bodo začasno postavili v notranjosti šole, kasneje pa bo stal na šolskem dvorišču. Nad vhodom v šolo pa stoji že napis „Osnovna šola — scuola elementare Prežihov Voranc“.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72565. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2. 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Podjetje

Intrade

išče

ČISTILKO

za svoje poslovne prostore. Prijave prosimo telefonično na številko: 0 42 22, 70 8 91 ali 70 8 92.

Pismeno na naslov:

Hoffmannngasse 12, 9020 Celovec.